

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU

KOZIENICKIEGO ZA 2024 ROK

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KOZIENICKIEGO	3
3. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA W 2024 ROKU....	4
4. EPIDEMIOLOGIA	5
5. HIGIENA KOMUNALNA	36
6. HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	43
7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	54
8. HIGIENA PRACY	60
9. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	64
10. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	72

1. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna, na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, których celem jest zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych oraz ochrona życia i zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach realizuje te zadania poprzez sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego nad warunkami:

- a) higieny środowiska,
- b) higieny pracy w zakładach pracy,
- c) higieny procesów nauczania i wychowania,
- d) higieny wypoczynku i rekreacji,
- e) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- f) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Bieżący i zapobiegawczy nadzór sanitarny prowadzony jest na terenie powiatu kozienickiego.

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU KOZIENICKIEGO

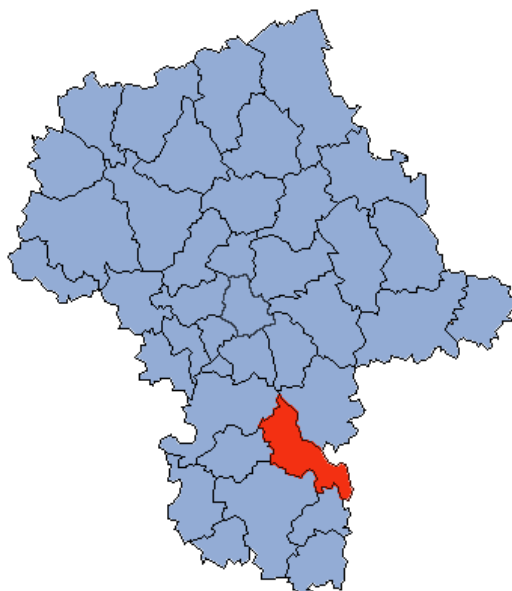
Powiat kozienicki – powiat w [Polsce](#) (w południowo-wschodniej części [województwa mazowieckiego](#)), utworzony w 1999 roku w ramach [reformy administracyjnej](#). Jego siedzibą jest miasto [Kozienice](#).

W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: [Głowaczów](#), [Kozienice](#), [Magnuszew](#)
- gminy wiejskie: [Garbatka Letnisko](#), [Gniewoszów](#), [Grabów nad Pilicą](#), [Sieciechów](#)
- miasta: [Kozienice](#), [Głowaczów](#), [Magnuszew](#)

Podział administracyjny powiatu

Podział na mapie województwa

3. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA W 2024 ROKU

Działalność nadzorowa Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Kozienicach w 2024 roku prowadzona była w oparciu o Wytyczne Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego” – „Planu zasadniczych zamierzeń”, w którym określany jest cel, główne kierunki działania i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych, harmonogram nadzoru nad obiektami oraz harmonogramy poboru próbek i wykonywania pomiarów.

W 2024 roku przeprowadzano również liczne kontrole poza harmonogramem, wynikające m.in. z otrzymanych powiadomień w ramach funkcjonującego systemu RASFF, czy wniesionych podań od ludności wnioskującej o podjęcie interwencji.

W 2024 roku w nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 1005 kontroli sanitarnych, wydano 302 decyzji w tym 196 na poprawę stanu sanitarno-higienicznego, pobrano 480 prób do badań na nosicielstwo chorób jelitowych, 210 prób żywności, 159 próby wody, wydano 8 postanowień, nałożono 24 mandaty na kwotę 5650 zł.

4. EPIDEMIOLOGIA

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie kozienickim w 2024 roku w porównaniu do roku 2023

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi i wytycznymi organów nadrzędnych, zajmuje się prowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych, monitorowaniem sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń, w tym ognisk epidemicznych, prowadzeniem rejestrów, raportów i sporządzaniem analiz na terenie powiatu kozienickiego. PPIS w Kozienicach prowadzi czynny nadzór nad realizacją prawnego obowiązku zgłaszalności chorób zakaźnych.

Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby w powiecie kozienickim w 2024 r. w stosunku do roku poprzedniego przedstawia tabela 1.

Jednostki chorobowe	2023 r		2024 r	
	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności
Choroby „szczepionkowe”				
Krztusiec	0	-	14	24,4
Świnka	0	-	1	1,7
Ospa wietrzna	195	339,9	511	890,6
Grypa - ogółem	9	15,7	0	-
Grypa u dzieci w wieku 0-14 lat	8	13,9	0	-
Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	102	177,8	475	827,9
Choroby wieku dziecięcego nieszczepionkowe				
Płonica (szkarlatyna)	100	174,3	101	176,0
Wybrane zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez				
Clostridioides difficile	42	73,2	14	24,4
Yersinia enterocolitica	0	-	1	1,7
Giardia lamblia (lamblioza)	1	1,7	0	-
Rotawirusy	2	3,5	9	15,7
Norowirusy	4	7	13	20,9
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	5	8,7	14	24,4

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu - ogółem	100	174,3	86	149,9
Choroby przenoszone przez wektory (odzwierzęce)				
Borelioza - ogółem	16	27,9	40	69,7
Kleszczowe zapalenie mózgu	1	1,7	1	1,7
Choroby przenoszone drogą płciową				
Kiła wczesna	2	3,5	1	1,7
Kiła - inne postacie kiły i kiła nieokreślona	2	3,5	1	1,7
AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	1,7	0	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	3	5,2	1	1,7
Choroby inwazyjne wywołane przez				
Streptococcus pyogenes, ogółem	32	55,8	52	90,6
Streptococcus pyogenes - róża	32	55,8	52	90,6
Streptococcus pneumoniae, inwazyjna - ogółem	1	1,7	1	1,7
Wirusowe zapalenia wątroby				
Wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO	0	-	2	3,5
Wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO	3	5,2	4	7,0
Inne choroby istotne w nadzorze epidemiologicznym				
Listerioza	0	-	1	1,74
Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	41	71,5	44	76,7
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	666	1160,8	611	1065,0
Zakażenia wirusem RSV - ogółem	65	113,3	54	94,1
Zakażenia wirusem RSV - w tym u dzieci do lat 2	33	57,5	28	48,8

Tabela 1 Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie kozienskim

Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) programami eradykacji i eliminacji

- Odra i Różyczka

W roku sprawozdawczym 2024 podobnie jak w roku 2023 nie odnotowano zachorowań na odrę oraz różyczkę.

- Poliomyelitis i ostre porażenia wiotkie (OPW)

W 2024 roku na terenie powiatu kozienskiego nie zarejestrowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego (OPW) u dzieci i młodzieży poniżej 15 r.ż.

Zgodnie ze Światowym Programem Eradykacji *Poliomyelitis* prowadzono czynny

nadzór nad wystąpieniem przypadków OPW u dzieci do 15 r.ż. W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach w oddziale pediatrycznym oraz SOR przeprowadzano comiesięczne kontrole w zakresie weryfikacji zgłaszalności do organów PIS przez podmiot leczniczy przypadków wystąpienia OPW u dzieci do 15 r.ż. , dostępności w podmiocie leczniczym dla lekarzy procedur i „Schematu postępowania w przypadku ostrego porażenia wiotkiego u osoby poniżej 15 r.ż.”, w tym uświadamiania personelowi medycznemu konieczności przekazania próbek materiału klinicznego do Referencyjnego Laboratorium Wirusologii w NIZP PZH-PIB celem potwierdzenia, bądź wykluczenia wystąpienia przypadku zachorowania na *poliomyelitis*.

Zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową

W powiecie kozienickim w 2024r. zarejestrowano w środowisku domowym 1 ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową. Zakażeniu uległy 2 osoby (obie osoby były hospitalizowane). Czynnikiem etiologicznym zachorowań były pałeczki *Salmonella enteritidis*. Nie ustalono źródła zakażenia.

W ramach nadzoru epidemiologicznego zlecono badania dla pozostałych domowników oraz osoby, która miała częsty kontakt z chorymi. Z pobranych prób od osób narażonych pałeczek z rodzaju *Salmonella* i *Shigella* nie wyhodowano.

W roku 2023 nie odnotowano ognisk chorób i zakażeń przenoszonych drogą pokarmową.

W tabeli 2 przedstawiono zachorowania na bakteryjne zakażenia jelitowe zarejestrowane w sprawozdaniach MZ-56 w 2024r. w stosunku do 2023r.

Jednostki chorobowe	2023 r		2024 r	
	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności
Bakteryjnie zakażenie jelitowe				
Salmoneloza	14	24,4	7	12,2
Yersinia enterocolitica	0	-	1	1,7
Clostridium difficile	42	73,2	14	24,4
Inne określone	0	-	1	1,7
Listerioza	0	-	1	1,7

Tabela 2 Liczba bakteryjnych zakażeń jelitowych w powiecie kozienickim.

Tabela numer 3 przedstawia zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe zarejestrowane w sprawozdaniach MZ-56 w 2024r. w stosunku do 2023r.

Jednostki chorobowe	2023 r		2024 r	
	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba przypadków	Zapadalność na 100 tys. ludności
Wirusowe zakażenie jelitowe				
Rotawirusy	2	3,5	9	15,7
Norowirusy	4	7,0	13	20,9
Inne określone	0	-	4	7,0
Nieokreślone	25	43,6	26	45,3
Dzieci do lat 2	5	8,7	14	24,4

Tabela 3 Liczba wirusowych zakażeń jelitowych w powiecie kozienickim.

W roku sprawozdawczym 2024r. zarejestrowano 86 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym 16 u dzieci do lat 2, hospitalizowanych 31 osób w tym 3 dzieci.

W roku 2023 zarejestrowano 100 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym 11 u dzieci do lat 2, hospitalizowanych 57 osób, w tym 2 dzieci.

Wybrane choroby, którym można zapobiegać drogą szczepień Krzтусiec

W stosunku do roku 2023 nastąpił wzrost liczby zachorowań na krztusiec. W roku 2024 w meldunkach epidemiologicznych prowadzonych przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kozienicach zarejestrowano 14 zachorowań na krztusiec, w tym 2 hospitalizacje.

Zgodnie z aktualnym wytycznymi Oddziału Nadzoru Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, PPIS w Kozienicach podczas przeprowadzanego dochodzenia epidemiologicznego nawiązuje kontakt z lekarzem/chorym celem uzyskania danych o zachorowaniu oraz ustalenia osób ze styczności. We współpracy z lekarzem / osobą chorą zaleca się objęcie izolacją chorego . Osoby ze styczności zostają objęte nadzorem

epidemiologicznym oraz zaleca się im kontakt z lekarzem Podstawowej Opieki Zdrowotnej, celem decyzji o wdrożeniu postępowania poekspozycyjnego np. doszczepienie p/krztuścowi, zastosowanie chemioprophylaktyki.

Błonica, Tężec

W roku sprawozdawczym 2024 podobnie jak w roku 2023 na terenie powiatu kozienickiego nie odnotowano zachorowań na błonicę oraz tężec.

Grypa

W powiecie kozienickim zarejestrowano 475 potwierdzonych zachorowań na grypę potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego (wskaźnik zapadalności 827,9/100 tys.), z czego 28 osób poddano hospitalizacji. W 2023r. zgłoszono 102 przypadki grypy rozpoznanej w wyżej opisany sposób oraz 9 przypadków grypy potwierdzonej testem PCR.

SARS-CoV-2 / COVID-19

W 2024 r. w powiecie kozienickim zarejestrowano 611 zakażeń Sars-CoV-2/ zachorowań na COVID-19 (co stanowiło ogólną zapadalność na poziomie 1065,0/100 tys.). Konieczność hospitalizacji miała miejsce w przypadku 18 zakażeń. Liczba zachorowań była nieznacznie niższa niż w roku 2023, w którym zarejestrowano 666 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (zapadalność 1160,8/100 tys.).

Choroby przenoszone drogą krwiopochodną.

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu B, C

W roku 2024 odnotowano 2 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B przewlekłego i bliżej nieokreślonego, w roku poprzednim nie zarejestrowano żadnego zachorowania. Osoby chore na WZW typu B oraz osoby z ich styczności były obejmowane nadzorem epidemiologicznym i lekarskim, natomiast osoby nieszczepione kierowano na szczepienia ochronnych przeciwko WZW typu B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C przewlekłe i bliżej nieokreślone rozpoznano u 4 pacjentów, porównywalnie z rokiem 2023 w którym zarejestrowano 3 zachorowania. Osoby chore na WZW typu C kierowano na szczepienia ochronne przeciwko WZW typu B (o ile wcześniej osoby nie były szczepione przeciw WZW B).

Gruźlica

PPIS w Kozienicach obejmuje nadzorem epidemiologicznym osoby chore oraz osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą zgodnie z aktualnym wytycznymi Oddziału Nadzoru Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

Prowadzi rejestr zachorowań na gruźlicę i inne mykobakteriozy.

W roku 2024 na terenie powiatu kozienickiego zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na gruźlicę płuc (co stanowiło ogólną zapadalność na poziomie 10,5/100 tys.). W roku ubiegłym zarejestrowano 2 przypadki). Wszystkie przypadki dotyczyły mężczyzn. Zapadalność na gruźlicę wśród mieszkańców miast dotyczyła 2 osób, 4 osoby to mieszkańcy wsi. Zgłoszono 1 zachorowanie w przedziale wiekowym 20-44 lata, 4 przypadki w grupie wiekowej 45 – 64 oraz 1 u osoby 65 +.

Legioneloza

W powiecie kozienickim w roku 2024 oraz 2023 nie zarejestrowano podejrzeń/zachorowań na legionelozę.

Borelioza, Kleszczowe zapalenie mózgu

W roku 2024 zarejestrowano 40 przypadków zachorowań na boreliozę w tym 2 hospitalizacje, co stanowiło znaczny wzrost w porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym, w którym odnotowano 16 zachorowań.

W okresie sprawozdawczym analogicznie do roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu. Osoba nie była szczepiona przeciwko KZM.

Przyczynami wzrostu zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze są zmiany klimatyczne, łagodniejsze zimy, wydłużony okres aktywności kleszczy, zwiększona populacja

kleszczy, zwiększona ekspozycja ludzi- coraz więcej ludzi spędza czas na świeżym powietrzu.

Choroby inwazyjne (Inwazyjna choroba meningokokowa i pneumokokowa)

W roku 2024 podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej IChM.

Analogicznie jak w roku poprzednim zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołanego zakażeniem *Streptococcus pneumoniae* przebiegającego pod postacią posocznicy.

Wścieklizna

W 2024r. na terenie powiatu kozienickiego nie odnotowano przypadków zachorowań na wściekliznę u zwierząt, podobnie jak w latach poprzednich nie zarejestrowano zachorowań na wściekliznę u ludzi.

W przypadku zgłoszenia pokąsania, osoby ze styczności ze zwierzęciem zostają objęte nadzorem epidemiologicznym przez PPIS. Dzięki współpracy z Inspekcją Weterynaryjną wymieniano informacje na temat pokąsań oraz wyników obserwacji.

W 2024r. do szczepienia p/wściekliznie zostały zakwalifikowane 44 osoby.

Zakażenia i choroby przenoszone drogą płciową - STI (*sexually transmitted infection*)

W roku 2024 na terenie powiatu kozienickiego zarejestrowano ogółem 2 przypadki zachorowań na kiłę. Jeden przypadek został zakwalifikowany jako kiła wczesna natomiast drugi przypadek jako kiła nieokreślona. Współczynnik zapadalności wyniósł 3,5/100 tys. mieszkańców. W roku 2023 odnotowano ogółem 4 przypadki zachorowania na kiłę- 2 przypadki kiła wczesna, 2 przypadki inne postacie kiły i kiła nieokreślona.

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia wirusem HIV (w 2023 r. - 3

zachorowania). W okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na AIDS-zespołu nabytego upośledzenia odporności. W roku 2023 wykazano jedno zachorowanie.

Podsumowanie

W roku sprawozdawczym 2024 w sprawozdaniu MZ-56, wykazano 2189 przypadków zachorowań – więcej niż w roku poprzednim (1522 przypadków).

Zarejestrowano znacznie więcej zachorowań na ospę wietrzną, grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego oraz na boreliozę.

Na terenie powiatu kozienickiego w roku 2024 nie wystąpiły choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zaraźliwe.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kozienicach z roku na rok kontynuują działania zmierzające ku poprawie zgłaszalności podejrzeń i rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie kozienickim, dlatego też przypominano o ww. obowiązku w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Ocena stanu sanitarnego w zakresie szczepień ochronnych za rok 2024

Szczepienia ochronne to jedna z najskuteczniejszych metod zapobiegania chorobom zakaźnym tym samym odgrywająca fundamentalną rolę w profilaktyce zdrowotnej. Dzięki szczepieniom możliwe jest nie tylko zabezpieczenie jednostki przed zachorowaniem, ale także ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób w społeczeństwie (tzw. odporność zbiorowiskowa). Odporność zbiorowiskowa (inaczej odporność populacyjna lub odporność grupowa) to ochrona osób nieuodpornionych w wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa. Skuteczność szczepień w przypadku odporności osobniczej zależna jest od indywidualnych cech organizmu, natomiast w odporności populacyjnej, zależna jest od ilości osób zaszczepionych. Szczepienia odgrywają kluczową rolę w eliminacji wielu groźnych chorób. Regularne szczepienia pomagają uniknąć epidemii oraz zmniejszają liczbę powikłań i zgonów związanych z chorobami zakaźnymi. Warto pamiętać, że szczepienia są

bezpieczne i skuteczne, a ich stosowanie jest poparte wieloletnimi badaniami naukowymi. Dzięki nim możliwe jest budowanie zdrowszego i bardziej odpornego społeczeństwa.

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) poprzez nadzór nad wykonawstwem szczepień oraz dystrybucję preparatów szczepionkowych.

W Polsce szczepienia ochronne regulują przepisy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.). Ustawa ta uwzględnia szczepienia obowiązkowe, zalecane oraz pracownicze. Szczepienia obowiązkowe określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W Polsce szczepienia realizowane są w oparciu o Program Szczepień Ochronnych (PSO) na 2024 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 października 2024 roku (Dz. Urz. MZ. z 2024 r. poz. 93) PSO podlega zmianom i weryfikacji w zależności od sytuacji epidemiologicznej kraju.

W powiecie kozienickim w roku 2024 programem szczepień ochronnych objęto 10183 dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 roku życia (wg MZ-54 za 2024r.). W roku 2023 było to 10245 dzieci.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kozienicach znajduje się 21 punkty realizujące szczepienia ochronne:

- Oddział Neonatologiczny przy SPZZOZ realizujący szczepienia ochronne noworodków,
- Poradnia Chorób Zakaźnych przy SPZZOZ realizująca szczepienia p/wściekliznie,
- Szpitalny Oddział Ratunkowy przy SPZZOZ realizujący szczepienia p/tężcowi,
- Stacja Dializ realizująca szczepienia p/WZW typu B,
- 17 punktów szczepień realizujących obowiązkowe, jak również zalecane (płatne) szczepienia ochronne we wszystkich grupach wiekowych.

W 2024r. przeprowadzono 18 kontroli w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. W ramach czynności kontrolnych w punktach szczepień pracownicy Inspekcji Sanitarnej dokonują przeglądu:

- 1) dokumentacji medycznej (karty uodpornienia);
- 2) sposobu przechowywania preparatów szczepionkowych;

- 3) warunków w jakich są wykonywane szczepienia ochronne tj. wyposażenie punktu szczepień: sprzęt, materiały, procedury.

Dodatkowo w ramach nadzoru prowadzone są działania t.j.:

- prowadzenie nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP) poprzez monitorowanie, prowadzenie rejestru i analizę zgłoszonych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- dystrybucja preparatów szczepionkowych przeznaczonych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych na potrzeby punktów szczepień;
- nadzór nad prawidłową gospodarką preparatami szczepionkowymi zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- sporządzanie sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia szczepionek oraz z osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Nadzór nad procesem dystrybucji szczepionek prowadzony jest z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). Szczepionki w PSSE w Kozienicach przechowywane są w urządzeniach chłodniczych w ściśle określonej temperaturze tj. od +2 do +8 stopni Celsjusza, zapewniając tym samym właściwe warunki chłodnicze zgodnie z wymaganiami producentów. W PSSE w Kozienicach wdrożone są procedury postępowania dotyczące monitorowania warunków przechowywania i transportu oraz postępowania w przypadku awarii urządzeń chłodniczych do przechowywania preparatów szczepionkowych. PSSE w Kozienicach, jak również placówki, które znajdują się na terenie powiatu kozienickiego gwarantują prawidłowe warunki transportu oraz przechowywania preparatów szczepionkowych. Dodatkowo dysponują 24 godzinnym monitoringiem temperatury w urządzeniach chłodniczych służących do przechowywania szczepionek, dzięki funkcji powiadomień alarmowych, które wysyłane są za pomocą SMS. PSSE w Kozienicach ma założony system UPS działający na zasadzie akumulatora. System ten podtrzymuje dopływ energii elektrycznej w przypadku braku dopływu energii elektrycznej.

W roku 2024 na cele realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych wydano z magazynu szczepionek Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kozienicach 6713 dawek szczepionek.

Szczepienia wpisane w obowiązkowy program szczepień są bezpłatne dla osób określonych w Programie Szczepień Ochronnych (PSO) o ile są wykonywane preparatami

szczepionkowymi zakupionymi przez Ministerstwo Zdrowia (pobrane przez podmioty lecznicze z magazynu PSSE w Kozienicach). Podstawową grupą objętą obowiązkiem szczepień są dzieci i młodzież od 0 do 19 roku życia. Zakres szczepień dla tej grupy wiekowej definiuje część I A PSO. Wykaz szczepień obowiązkowych obejmuje 13 chorób zakaźnych. Warto nadmienić, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa 4 szczepienia ochronne są ograniczone wiekiem dziecka. Jest to szczepienie przeciw:

- 1) gruźlicy – obowiązek dotyczy dzieci od urodzenia do ukończenia 15. roku życia;
- 2) rotawirusom – obowiązek dotyczy dzieci od ukończenia 6. tygodnia życia do ukończenia 32. tygodnia życia;
- 3) *Haemophilus influenzae* typu b – obowiązek dotyczy dzieci od ukończenia 6. tygodnia życia do ukończenia 5. roku życia;
- 4) *Streptococcus pneumoniae* - obowiązek dotyczy dzieci od ukończenia 6. tygodnia życia do ukończenia 5. roku życia.

Warto nadmienić, iż w przypadku szczepień przeciw poniżej wymienianym chorobom, obowiązek obejmuje dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia:

- 5) wirusowe zapalenie wątroby typu B;
- 6) błonica;
- 7) tężec;
- 8) krztusiec;
- 9) poliomyelitis;
- 10) odra;
- 11) świnka;
- 12) różyczka;
- 13) oспа wietrzna – dla osób z określonych grup ryzyka.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia do bezpłatnych obowiązkowych szczepień zdefiniowanych w części IB zaliczone są szczepienia osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi:

- 1) Osoby, które są przed lub po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziony podlegają obowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw:
 - błonicy;
 - inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b;

- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*;
- krztuścowi;
- nagminnemu zapaleniu przyusznic (śwince);
- odrze;
- ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis);
- różyczce;
- tężcowi;
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.

2) Przeciw *Streptococcus pneumoniae* do ukończenia 19 roku życia osoby:

- po urazie lub z wadą ośrodkowego układu nerwowego, przebiegającą z wyciekami płynu mózgowo-rdzeniowego,
- przed wszczepieniem lub po wszczepieniu implantu ślimakowego,
- przed lub po leczeniu immunosupresyjnym lub biologicznym,
- z wrodzonymi lub nabytymi niedoborami odporności, z nowotworami, małopłytkowością idiopatyczną, sferocytozą wrodzoną,
- z wrodzonymi wadami serca i przewlekłymi chorobami serca,
- z przewlekłą niewydolnością nerek lub zespołem nerczycowym,
- z chorobami metabolicznymi, w tym cukrzycą,
- z przewlekłymi chorobami płuc, w tym astmą
- które nie były szczepione przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*.

3) Przeciw WZW typ B:

- uczniowie szkół medycznych lub innych szkół prowadzących kształcenie związane z wykonywaniem zawodów w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu, którzy nie byli szczepieni przeciw WZW typu B;
- studenci uczelni prowadzących kształcenie na studiach na kierunkach związanych z kształceniem w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu, którzy nie byli szczepieni przeciw WZW typu B;
- osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną WZW typu B, które nie były szczepione przeciw WZW typu B;
- osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C;

- osoby wykonujące zawód medyczny narażone na zakażenie, które nie były szczepione przeciw WZW typu B;
- osoby w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz osoby dializowane;
- osoby przed lub po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziony;
- kobiety planujące ciążę, które nie były szczepione przeciw WZW typu B.

4) Przeciw ospie wietrznej:

- 1) dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną:
 - a) z upośledzeniem odporności wrodzonym lub nabytym o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby,
 - b) przed planowanym leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;
- 2) dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną, z otoczenia osób określonych w pkt 1;
- 3) dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną, przebywające, albo zakwalifikowane do pobytu w:
 - a) zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych,
 - b) zakładach opiekuńczo-leczniczych,
 - c) rodzinnych domach dziecka,
 - d) domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - e) domach pomocy społecznej,
 - f) placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
 - g) regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych,
 - h) interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych,
 - i) żłobkach lub klubach dziecięcych.

Do bezpłatnych obowiązkowych szczepień określonych w części IC uwzględniamy szczepienia poekspozycyjne przeciw błonicy, tężcowi oraz wściekliźnie.

W Programie Szczepień Ochronnych ujęto grupę szczepień zalecanych. Wyróżniamy szczepienie przeciw:

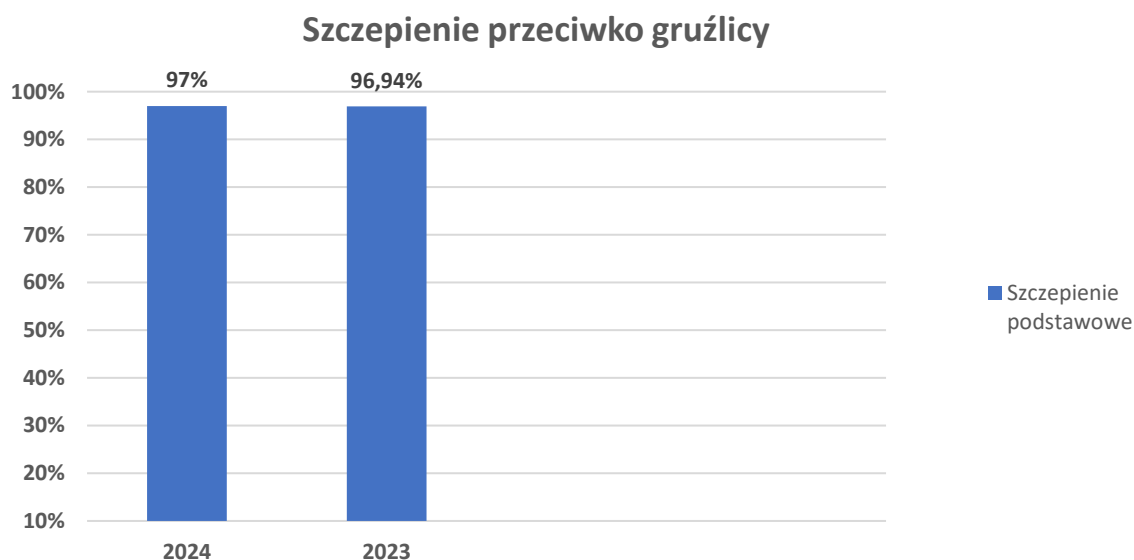
- COVID-19;
- grypie;

- zakażeniom wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV);
- inwazyjnym zakażeniom *Neisseria Meningitidis*;
- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*;
- inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus Influenzae* typu b;
- kleszczowemu zapaleniu mózgu (KZM);
- WZW typu B;
- WZW typu A;
- odrze, śwince, różyczce;
- błonicy, tężcowi, krztuścowi;
- ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV);
- gruźlicy;
- cholerze;
- durowi brzuszному;
- wściekliznie;
- ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis);
- ospie wietrznej;
- półpaścowi;
- japońskiemu zapaleniu mózgu;
- żółtej gorączce.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży (w grupie wiekowej od 0 do 19 roku życia) w 2024 roku przeprowadzono na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień MZ-54 sporządzonych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą realizujących obowiązujący Program Szczepień Ochronnych. Ocena stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w wieku poniżej 20 lat dokonywana jest wyłącznie na podstawie udokumentowanych szczepień ochronnych w kartach uodpornienia, przechowywanych w punktach szczepień.

SZCZEPIENIE PRZECIWKO GRUŻLICY

Szczepienie przeciwko gruźlicy jest szczepieniem rozpoczynającym szczepienia noworodkowe. Zgodnie z aktualnymi rekomendacjami i obowiązującym PSO jest szczepieniem jednokrotnym. W przypadku niewykonania szczepienia zgodnie z PSO w pierwszej dobie życia należy to szczepienie uzupełnić do ukończenia 15 roku życia dziecka. Poniższy wykres ilustruje wartość procentową dzieci urodzonych w 2024 i 2023 roku zaszczepionych przeciwko gruźlicy.

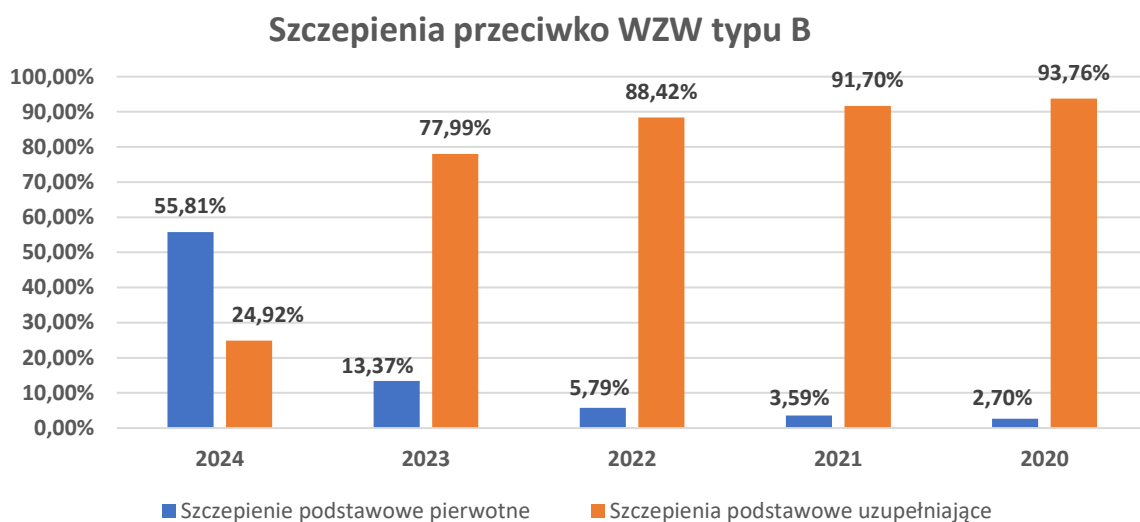

Wykres 1. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko gruźlicy w pierwszym roku życia

SZCZEPIENIE PRZECIWKO WZW TYPU B

Kolejnym obowiązkowym szczepieniem jest szczepienie przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Początek powszechnych szczepień p/WZW typu B wprowadzono w 1996 r. Po wprowadzeniu szczepień zaobserwowano spadek o ponad 90% zapadalności na WZW typu B.

Poniższy wykres ilustruje stan zaszczepienia dzieci w wieku do ukończenia 5 roku życia przeciw WZW typu B w stosunku do ilości kart szczepień przechowywanych w punktach szczepień. Schemat szczepień składa się z podania 2 dawek w odstępie co najmniej 4 tygodni i dawki uzupełniającej po 6 miesiącach od pierwszej dawki. Osoby, które nie otrzymały wymaganej ilości dawek szczepionki nie są uznawane za osoby zabezpieczone przed zachorowaniem. Z tego powodu stan zaszczepienia dzieci w pierwszym roku życia jest niższy niż dzieci powyżej 2 roku życia.

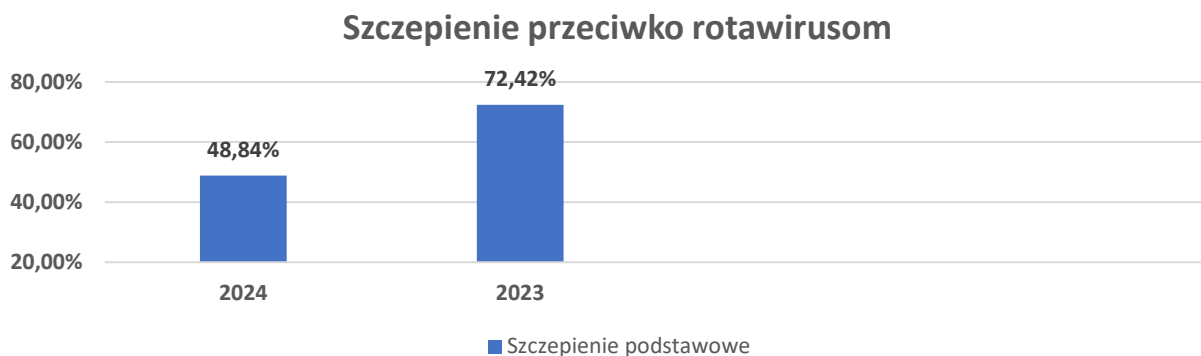

Wykres 2. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko WZW typu B w grupie dzieci do ukończenia 5 roku życia

Powyższy wykres wskazuje, że spada wykonawstwo szczepień przeciwko WZW typu B u dzieci.

SZCZEPIENIE PRZECIWIW ROTAWIRUSOM

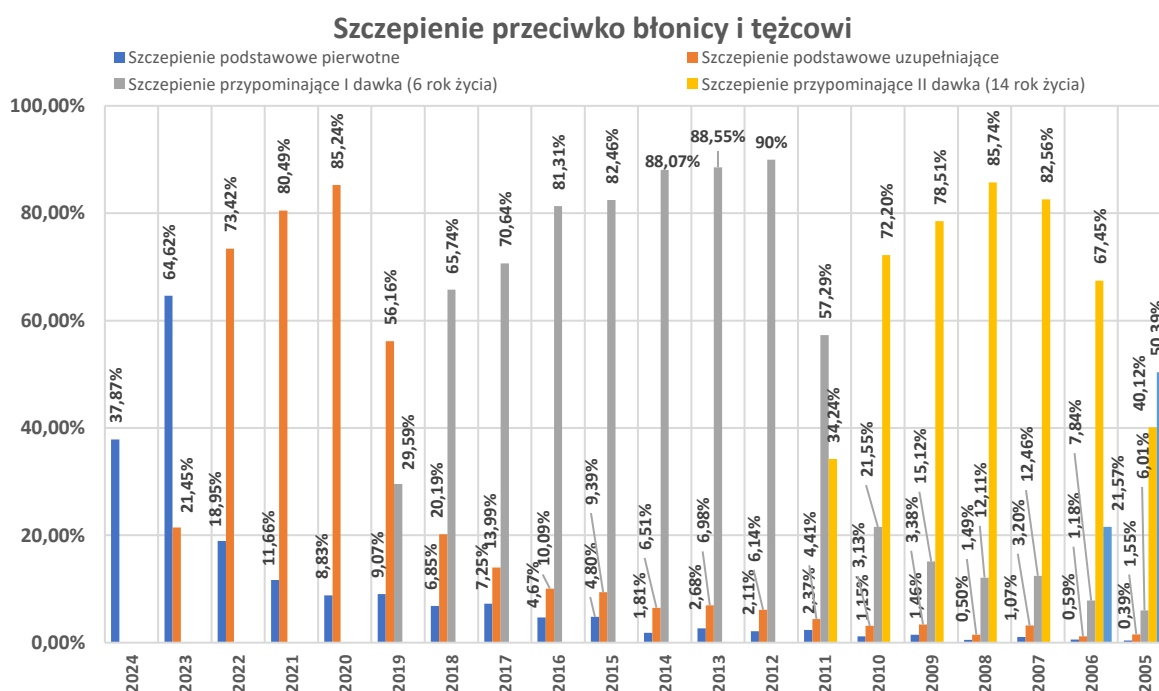
W roku 2021 do obowiązkowych szczepień ochronnych włączono szczepienie niemowląt przeciwko rotawirusom. Szczepienie to składa się z 2 lub 3 dawek podawanych doustnie w odstępie przynajmniej 4 tygodni. Szczepionki przeciw rotawirusom zawierają żywe, osłabione wirusy. Szczepionki można podawać w czasie tej samej wizyty szczepiennej z innymi szczepieniami wskazanymi w Programie Szczepień Ochronnych. Rolą szczepionki przeciw rotawirusom jest ochrona przed ciężką biegunką wymagającą hospitalizacji. Z tej roli szczepionka wywiązuje się znakomicie, gdyż chroni 85-98% szczepionych dzieci przed hospitalizacją z powodu biegunki rotawirusowej. Poniższy wykres przedstawia ocenę procentową zaszczepienia dzieci przeciwko zakażeniom wywoływanym przez rotawirusy według roku urodzenia dziecka z roczników objętych obowiązkiem szczepień.

Wykres 3. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko rotawirusom według roku urodzenia dziecka

SZCZEPIENIE PRZECIWKO BŁONICY I TĘŻCOWI

W kolejnych miesiącach życia zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych realizowane są szczepienia przeciw błonicy i tężcowi. Szczepienie podstawowe składa się z 3 dawek podanych w 1 roku życia oraz jednej dawki uzupełniającej w 2 roku życia dziecka. Skuteczność szczepień jest związana z ich prawidłową realizacją, czyli podawaniem dawek przypominających w celu utrzymania odporności. PSO uwzględnia podawanie dawek przypominających w 6, 14 oraz 19 roku życia. Prawidłowo przeprowadzone szczepienie zapewnia odporność na kilka lat. Poniżej przedstawiony wykres prezentuje szczepienia przeciwko błonicy i tężcowi wg roku urodzenia.

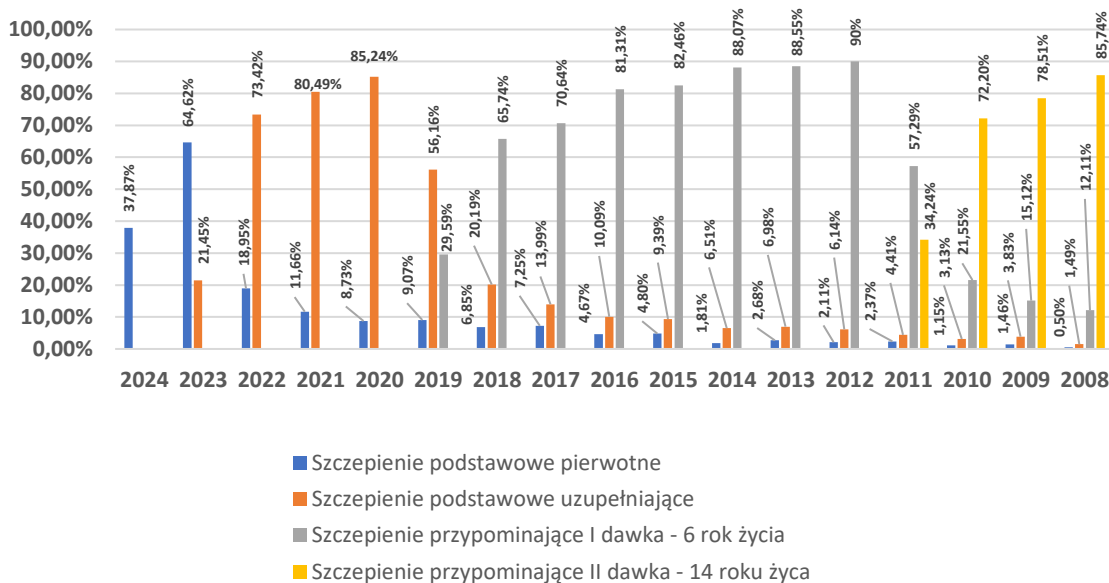

Wykres 4. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko błonicy i tężcowi do 19 roku życia

SZCZEPIENIE PRZECIWKO KRZTUŚCOWI

Szczepienie przeciw krztuścowi jest wykonywane łącznie ze szczepieniem przeciw błonicy i tężcowi (z wykorzystaniem preparatów wieloskładnikowych np. DTP – 3 składnikowa szczepionka lub szczepionki 5-6 składnikowe). Stan zaszczepienia osób objętych obowiązkiem szczepień jest taki sam w stosunku do stanu zaszczepienia przeciw błonicy i tężcowi. Od roku 2004 do PSO włączono dawkę przypominającą w 6 roku życia (DTaP), natomiast w roku 2016 dodano do szczepień obowiązkowych dawkę przypominającą w 14 roku życia (Tdap). Według przeprowadzonych badań, aby zapewnić ochronę przed zachorowaniem, konieczne jest stosowanie dawek przypominających również u młodzieży i dorosłych. Podawanie kolejnych dawek szczepionki umożliwia uodpornienie przez okres około 5-10 lat. Wykonuje się szczepionkami ze zmniejszoną zawartością składnika błoniczego i krztuścowego (Tdap). Szczepionki zaleca się:

- młodzieży w wieku 19 lat zamiast dawki przypominającej szczepionki Td;
- wszystkim osobom dorosłym pojedynczą dawkę przypominającą co 10 lat, zamiast dawki przypominającej szczepionki Td;
- personelowi medycznemu mającemu kontakt z noworodkami i niemowlętami;
- osobom w podeszłym wieku, które są narażone na zakażenie;
- kobietom planującym ciążę lub w ciąży (w POZ bezpłatnie);
- osobom z otoczenia noworodków i niemowląt do ukończenia 12 miesiąca życia.

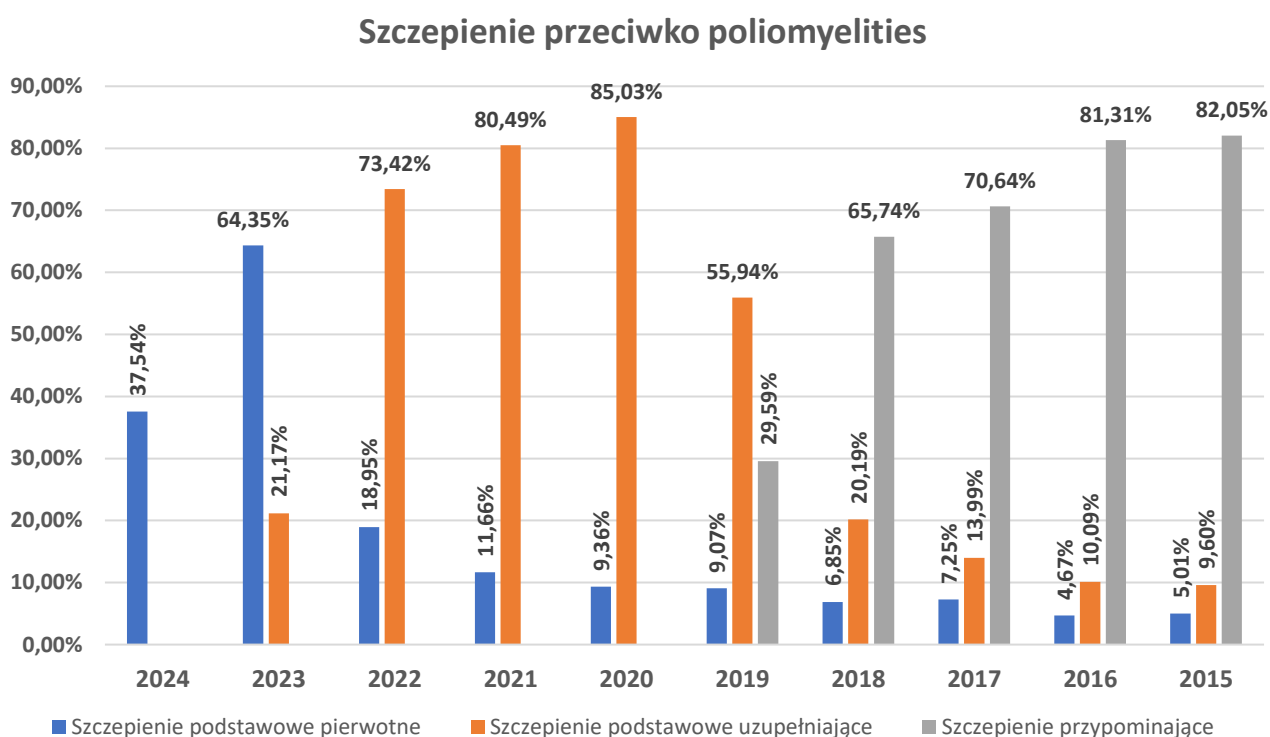

Wykres 5. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko krztuścowi w powiecie kozienickim

SZCZEPIENIE PRZECIWKO POLIOMYELITIS

Szczepionka przeciw poliomyelitis zawiera inaktywowane (zabite) poliovirusy. Jest podawana podskórnie lub domięśniowo. Odstępy między poszczególnymi dawkami szczepionki powinny obejmować okres 6-8 tygodni. Aby uzyskać pełną ochronę dziecka wskazane jest podanie 4 dawek szczepionki. Wg kalendarza szczepień ochronnych podaje się 3 dawki szczepienia podstawowego w 3-4, 5-6 oraz 16-18 miesiącu życia (podanie 3 dawek zamyka cykl szczepienia podstawowego). Dawka przypominająca podawana jest w 6 roku życia. Szczepienie przeciw poliomyelitis jest wykonywane łącznie ze szczepieniami przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi. Stan zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz przeciw poliomyelitis jest porównywalny. Nieznaczne różnice w stanie zaszczepienia populacji wynikają ze stosowania oddzielnego podawania szczepionek oraz stosowania szczepionek skojarzonych pięcio- i sześcioskładnikowych.

Poniżej na wykresie przedstawiony jest stan zaszczepienia dzieci do 10 roku życia.

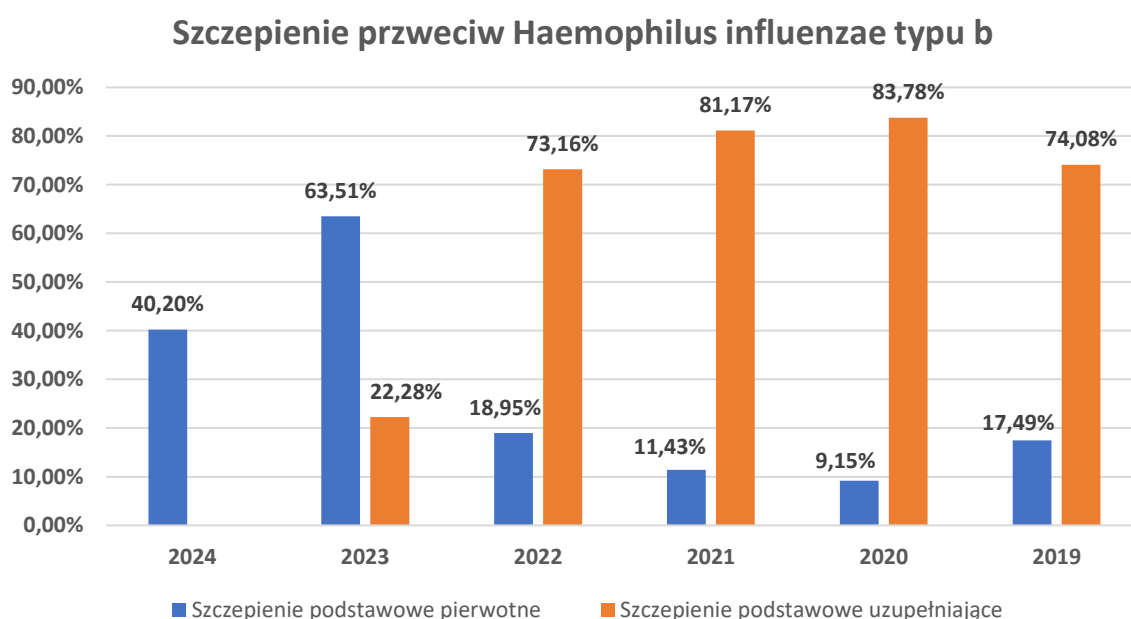

Wykres 6. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko poliomyelitis do 10 roku życia

SZCZEPIENIA PRZECIW HAEMOPHILUS INFLUENZAE TYPU B

Szczepionki przeciw zakażeniom Hib są dostępne w postaci skoniugowanej (połączenie antygeny z nośnikiem ułatwiającym powstanie odporności). Występują jako szczepionki jednoskładnikowe lub w połączeniu z innymi antygenami chroniącymi przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz poliomyelitis. Hib to skrót od nazwy bakterii *Haemophilus influenzae* typu b, odpowiedzialnych za ciężkie zachorowania u dzieci do 5 roku życia. Szczepionka przeciw Hib jest przeznaczona dla dzieci od 6 tygodnia do 5 roku życia oraz starszych dzieci z grup ryzyka, np. po usunięciu śledziony. Szczepionki przeciw zakażeniom Hib charakteryzują się wysoką skutecznością, sięgającą 95%. Chronią również przed tzw. kolonizacją, a więc przenoszeniu bakterii przez zdrowe dzieci i narażaniu innych.

Poniższy wykres przedstawia stan zaszczepienia dzieci przeciw *Haemophilus influenzae* typu b.

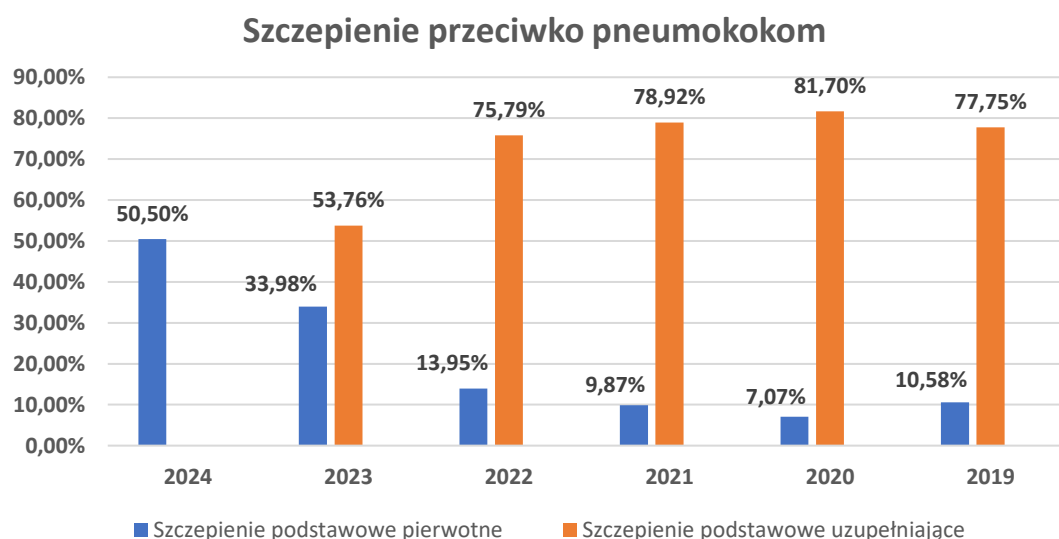
Wykres 7. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko dzieci przeciw *Haemophilus influenzae* typu b

SZCZEPIENIE PRZECIWKO PNEUMOKOKOM

Pneumokoki, czyli dwoinki zapalenia płuc (łac. *Streptococcus pneumoniae*) to bakterie odpowiedzialne za większość pozaszpitalnych zakażeń bakteryjnych układu oddechowego. Najlepszą formą profilaktyki jest szczepienie, które w Polsce jest

obowiązkowe i bezpłatne dla dzieci urodzonych po 1 stycznia 2017 roku. W Polsce u dzieci można zastosować dwa rodzaje szczepionek skoniugowanych przeciw pneumokokom. Szczepionki skoniugowane zawierają w swoim składzie oczyszczone polisacharydy otoczkowe 10 lub 13 serotypów pneumokoków połączone z białkiem nośnikowym. Podawane są w celu zapobiegania przed inwazyjną chorobą pneumokokową (IChP), zapaleniem płuc oraz zapaleniem ucha środkowego wywoływanymi przez serotypy pneumokoków zawartych w danej szczepionce. W zależności od wieku cykl szczepienia obejmuje 1-4 dawki.

Poniżej wykres obrazuje stan zaszczepienia dzieci przeciw pneumokokom.

Wykres 8. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko dzieci przeciw pneumokokom

SZCZEPIENIE PRZECIW ODRZE, ŚWINCE, RÓŻYCZCE

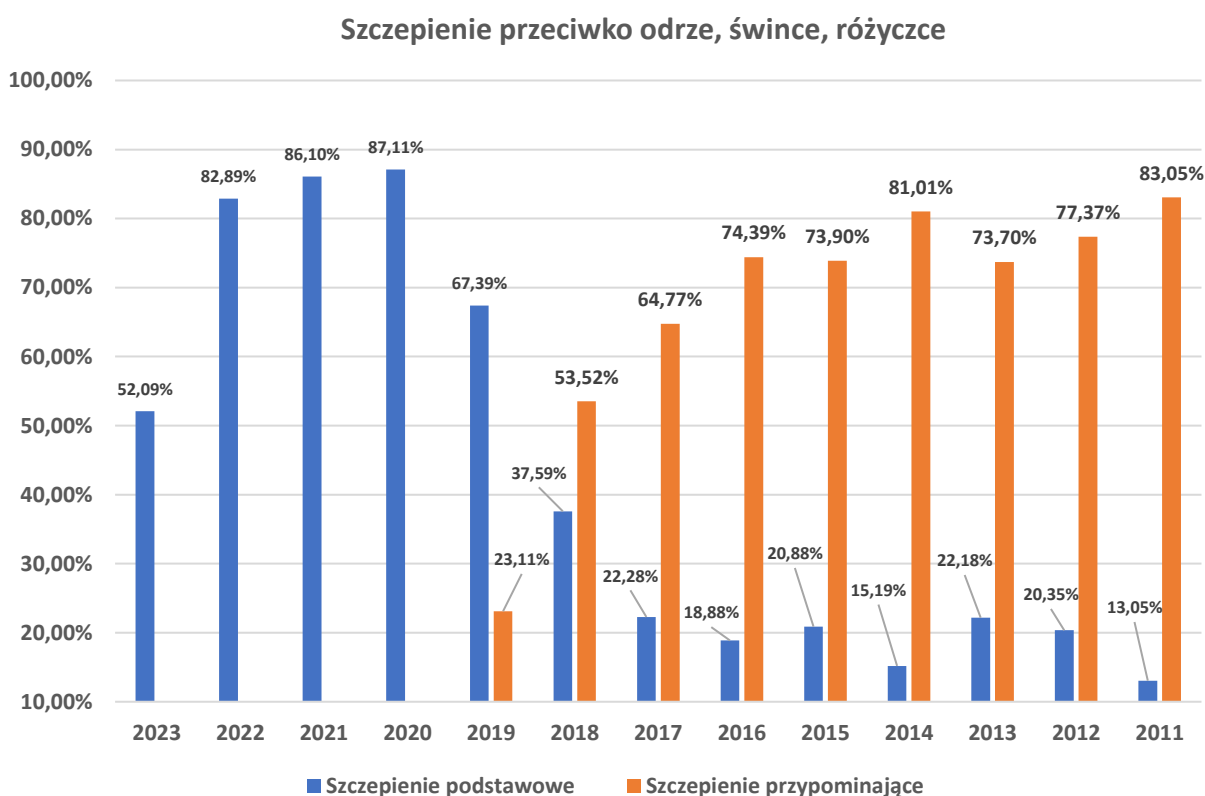
Szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce występuje jako szczepionka skojarzona, zawierająca żywe, atenuowane (osłabione) wirusy odry, świnki i różyczki.

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce są obowiązkowe (finansowane z budżetu Ministra Zdrowia) dla dzieci w schemacie szczepienia:

- podstawowego w 13-15 miesiącu życia,
- uzupełniającego w 6 roku życia*,

* w 6 roku życia szczepi się dzieci urodzone w 2016 roku. Niezaszczepione roczniki 2014 i 2015 należy zaszczyć w możliwie najwcześniejszym terminie. U dzieci urodzonych w 2012 roku i 2013 roku szczepienie przeprowadza się w 10 roku życia.

Dwie dawki szczepionki zapewniają ochronę przed zachorowaniem. Szczepienie przeciwko odrze, śwince i różyczce zamyka szczepienia obowiązkowe dla całej populacji dzieci i młodzieży. Poniższy wykres ilustruje stan zaszczepienia dzieci i młodzieży do 14 roku życia przeciw odrze, śwince i różyczce.

Wykres 9. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko odrze, śwince, różyczce

Podobnie jak w przypadku innych produktów leczniczych, całkowite wyeliminowanie ryzyka wystąpienia działań niepożądanych nie jest możliwe z powodu właściwości osobniczych w populacji szczepionej. Zgłaszanie i rejestracja NOP wymagana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Kwalifikacja NOP dokonywana jest przez lekarza.

W powiecie kozienickim w 2024 r. nie zarejestrowano przypadku Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego (NOP). W 2023 r. zarejestrowano 1 przypadek NOP po szczepieniu szczepionką Nimenrix. Dany przypadek został zakwalifikowany jako łagodny.

W analizowanym okresie wystąpił spadek liczby odnotowanych przypadków NOP w stosunku do lat poprzednich.

W powiecie kozienickim, podobnie jak w całym kraju utrzymuje się niekorzystny wpływ ruchów antyszczepionkowych. Wpływ ten powiązany jest ze stale rosnącą liczbą niechętnych rodziców, którzy są przeciwni szczepieniom już od pierwszych dni życia dziecka. Pomimo starań personelu medycznego w większości przypadków nie udaje się zmienić przekonań opiekunów o skuteczności i konieczności szczepień.

Propaganda ruchów antyszczepionkowych przesadnie podkreśla występowanie i ciężkość NOP, a ponadto przypisuje szczepieniom wiele niekorzystnych reakcji, co do których brak jest podstaw dla powiązań przyczynowych ze szczepieniami. Jest to działanie wysoce szkodliwe dla zdrowia publicznego. Do osób uchylających się od obowiązku szczepień, które zostały zgłoszone do PSSE w Kozienicach, wysyłane były pisemne powiadomienia o potrzebie, bezpieczeństwie i obowiązku szczepień ochronnych oraz o konieczności stawiania się z dzieckiem na obowiązkowe szczepienia ochronne. Dodatkowo podczas kontroli punktów szczepień w podmiotach leczniczych prowadzone były rozmowy z personelem medycznym o ich roli w edukacji rodziców w zakresie, który swoją tematyką obejmuje znaczenie szczepień ochronnych. Na potrzeby nadzoru nad realizacją szczepień PPIS w Kozienicach prowadzi rejestr osób, które uchylają się od wypełnienia obowiązku szczepień ochronnych u swoich dzieci. Na terenie powiatu kozienickiego na dzień 31.12.2024r. zarejestrowano 448 dzieci niezaszczepionych w związku z uchyleniem się od obowiązku szczepień.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kozienicach znajdowało się 78 obiektów:

- 3 podmioty leczenia stacjonarnego, w tym: 1 szpital i 2 podmioty udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych
- 34 podmioty leczenia ambulatoryjnego
- 2 zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego
- 1 transport medyczny
- 1 laboratorium diagnostyczne
- 3 zakłady rehabilitacji leczniczej
- 1 Stacja Dializ
- 1 hospicjum (udzielające świadczeń w domu pacjenta)
- 8 gabinetów indywidualnej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym
- 24 gabinetów praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym,

w których zaplanowano 60 kontroli, z czego zrealizowano 67 kontroli, 6 kontroli dotyczyło wystąpienia ognisk szpitalnych oraz 1 kontrola dotyczyła oceny stanu sanitarno-higienicznego w podzespołach Pogotowia Ratunkowego przy SPZZOZ w Kozienicach, nie ujętych w harmonogramie kontroli na rok 2024.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w których udzielane są świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Sytuację prawną w zakresie nadzoru bieżącego i zapobiegawczego nad podmiotami udzielającymi świadczeń medycznych regulują ustawy i akty prawne m.in.; *Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz.U.2024.poz. 924 ze zm.), gdzie rozdział III o „Zakażeniach związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, w trakcie wykonywania, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich” w *Art.11.1* mówi o tym, że – „Kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielając świadczeń zdrowotnych są zobowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych”, natomiast

zapisane jest w Art.12.1, że- „Kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych prowadzą dokumentację realizacji działań, o których mowa w art.11”.

Nadzór nad placówkami udzielającymi świadczeń medycznych reguluje też m.in. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (Dz.U.2022, poz.402 t.j.).

Podczas kontroli oceniany jest stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, w tym zapewnienie warunków izolacji pacjentów, stosowanie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom (sprzątanie, dezynfekcja, sterylizacja), postępowanie w przypadku wystąpienia ognisk zakażeń szpitalnych, stosowanie środków ochrony indywidualnej i sprzętu zapobiegającego zakłuciom przez personel medyczny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach w roku 2024 za stwierdzone nieprawidłowości wydał 2 decyzje administracyjne merytoryczne oraz 1 decyzje płatniczą:

1. Decyzję Nr 1 - ZM/2024 w dniu 24 lipca 2024 r. dla Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, ul. Al. Wł. Sikorskiego 10, 26-900 Kozienice, dotyczącą przedłużenia terminu realizacji zaleceń Decyzji NR 2/2023 w Szpitalu Powiatowym w Kozienicach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli kompleksowej szpitala dotycząca Oddziału Zakaźnego.
2. Decyzję Nr 2- ZM/2024 w dniu 23 grudnia.2024 r. dla Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, ul. Al. Wł. Sikorskiego 10, 26-900 Kozienice, dotyczącą przedłużenia wykonania zaleceń w Lokalnej Sterylizatorni.
3. Decyzję w dniu 12 listopada 2024 r. dotyczącą nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli kompleksowej szpitala wchodzącego w skład Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kozienicach w zakresie warunków sanitarno-higienicznych w następujących oddziałach: urazowo-ortopedyczny, urologiczny i otolaryngologiczny.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego pomieszczeń placówki. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach wydał decyzje administracyjne z określonym terminem usunięcia nieprawidłowości w powyższym zakresie.

CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń poddawany był kontroli bieżącej na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r., poz. 402 t.j.).

Do protokołów kontroli wypełniane są również załączniki;
F/EP/01, F/EP/03, F/EP/06, F/EP/12, F/EP/13, F/EP/15.

W przypadku podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji uzupełniany jest załącznik F/EP/07 i Lista Kontrolna Wdrożenia Wytycznych Sterylizacji 2017. Nadzór bieżący nad placówkami wykonującymi działalność leczniczą to: kontrole sanitarne oceniające stan sanitarno-higieniczny, prawidłowe wykonywanie procedur medycznych i higienicznych zapobiegających szerzeniu się zakażeń, monitorowanie ognisk szpitalnych, zapewnienie pacjentom hospitalizowanym odpowiednich warunków izolacji, stosowanie przez personel środków ochrony indywidualnej, prawidłowe używanie sprzętu zapobiegające zakażeniom przez personel medyczny.

Placówki niepubliczne oraz gabinety indywidualnych praktyk lekarskich, zgodnie z przepisami *Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej* są zawiadamiane o kontrolach.

UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU

Podmioty lecznicze posiadają opracowane procedury utrzymania czystości i plany higieny podlegające ocenie w ramach kontroli wewnętrznych oraz podczas przeprowadzanych kontroli przez Inspekcję Sanitarną.

Placówki opieki zdrowotnej posiadają opracowane procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń zatwierdzone przez kierowników lub właścicieli;

- Procedura mycia i dezynfekcji powierzchni bezdotykowych
- Procedura mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych
- Postępowanie w przypadku skażenia materiałem biologicznym

Do sprzątania używane są wiadra plastikowe, mopy z wymiennymi nakładkami, jednorazowe ściereczki, urządzenia myjące parowe, wózki do sprzątania z pełnym wyposażeniem i wyciskarką. Sprzęt po użyciu jest myty, dezynfekowany i suszony.

Stosowane preparaty dezynfekcyjne i myjące do powierzchni posiadają odpowiednie spektrum działania oraz aktualną datę ważności.

Niektóre podmioty leczenia ambulatoryjnego mają podpisane umowy z pralniami, część pierze bieliznę w swoich pralniach w podmiocie, a część zabiera do domów prywatnych, gdzie fartuchy prane są w osobnych cyklach pralniczych z odpowiednimi detergentami do tego przeznaczonymi.

W Szpitalu sprzątaniem zajmują się pracownicy Działu Administracyjno-Gospodarczego. Nadzór nad jakością wykonywanych usług na rzecz Szpitala jest sprawowany przez Pielęgniarki Oddziałowe oraz Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W Oddziałach zainstalowany jest centralny system środków myjących, gdzie dozowane są specjalistyczne detergenty. Sprzęt używany do sprzątania szpitala, to specjalistyczne wózki dwuwiaдрowe z wyciskarkami. Mopy oddawane są do prania. Każdy Oddział posiada ewidencję oddanych mopów i ścierek do pralni.

Nadzór nad jakością sprzątania w placówkach leczenia otwartego prowadzą kierownicy placówek lub pielęgniarki epidemiologiczne (przychodnie rejonowe).

W kontrolowanych w 2024 roku placówkach leczenia zamkniętego postępowanie z brudną bielizną nie budziło zastrzeżeń. Bielizna brudna składowana jest w brudownikach. Transport bielizny brudnej do pomieszczeń składowania odbywa się przy użyciu zamykanych środków transportowych. W pomieszczeniach składowania odbywa się segregacja i liczenie bielizny. Następnie bielizna przekazywana jest do pralni zewnętrznych.

W placówkach leczenia otwartego najczęściej stosowana jest bielizna jednorazowego użycia, np. podkłady, fartuchy jednorazowe, serwety.

Pralnie, z których korzystają podmioty lecznicze:

- Pralnia „DANTEK”, ul. Warszawska 17, 26-900 Kozienice
- EKO PRALNIA „CZYŚCIOCH”, ul. Hamernicka 10, 26-900 Kozienice
- Pralnia w Areszcie Śledczym w Radomiu, ul. Wolanowska 120, 26-600 Radom
- Zakład Usług Pralniczych, Wiesław Mika, ul. Tetmajera 25, 26-600 Radom.

DEZYNFEKCJA I STERYLIZACJA

W 2024 r. w skontrolowanych placówkach medycznych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji.

W zakresie procesów dezynfekcji podczas kontroli zwracano uwagę na:

- właściwe spektrum działania preparatów dezynfekcyjnych i antyseptycznych
- sposób przeprowadzania dezynfekcji sprzętu, powierzchni i narzędzi oraz rąk
- oznakowanie i rodzaj pojemników służących do dezynfekcji narzędzi
- prawidłowe opracowanie i wdrażanie procedur sanitarno-higienicznych
- aktualną datę ważności

Środki dezynfekcyjne w kontrolowanych placówkach dostępne są w wystarczającej ilości, z aktualnym terminem ważności. Stosowane środki dezynfekcyjne są zgodne z obowiązującą ustawą z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1620 ze zm.).

W Szpitalu Powiatowym, po wypisie pacjentów sale chorych poddawane są dekontaminacji przy użyciu aparatury do fumigacji/ zamglawiania, to samo dzieje się w sytuacji występowania ognisk epidemiologicznych. W szpitalu funkcjonuje sterylizatornia, gdzie transport narzędzi i sprzętu sterylizowanego odbywa się według opracowanych procedur. W szpitalu zapewnia się stałe zaopatrzenie w materiały sterylne.

Wszystkie podmioty wykonujące procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku działają zgodnie z „Ogólnymi Wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia z 2017 r.” Placówki posiadają pełną dokumentację, która zawiera wykaz wyrobów/ zestawów poddawanych myciu i dezynfekcji oddzielny dla każdego wsadu mytego i dezynfekowanego. Większość podmiotów stosuje metkownicę do automatycznego znakowania pakietów lub specjalistyczne pieczątki z datą sterylizacji i ważności oraz używa wskaźniki klasy 5 i 6 w przyrządach testowych procesu lub w pakietach reprezentatywnych, wykonują kontrolę biologiczną raz w miesiącu. Pakiety przechowywane są w sposób prawidłowy w szufladach lub w szafkach szczelnie zamkniętych. W gabinetach stomatologicznych dostosowane są stanowiska sterylizacji do wymogów zawartych w przepisach prawnych, tj. zapewnienie prawidłowo

zorganizowanego ciągu technologicznego – jednokierunkowego ruchu postępowego materiałów skażonych, czystych i sterylnych.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI MEDYCZNYMI

Kontrola związana z segregacją odpadów medycznych przebiega w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

Podczas odbytych kontroli na terenie powiatu kozienickiego nie zostały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń do przechowywania odpadów medycznych. Odpady medyczne gromadzone są w twardościennych pojemnikach i workach, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności.

W czasie kontroli sprawdzano w placówkach medycznych aktualne umowy i rejestry z kartami wytwarzania lub przekazania odpadów oraz karty potwierdzające zutylizowanie odpadów.

FUNKCJONOWANIE SYSTEMÓW KONTROLI W SZPITALU POWIATOWYM

Stan prawny w zakresie nadzoru epidemiologicznego, zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi regulują m.in. następujące przepisy;

- 1. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala*
- 2. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie sposobu dokumentowania realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz warunków i okresu przechowywania tej dokumentacji*
- 3. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010r. w sprawie zakresu, sposobu i częstości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych*
- 4. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie kwalifikacji członków zespołu kontroli zakażeń szpitalnych*

W szpitalu istnieje Komitet i Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W ramach współpracy, w celu systematycznego pozyskiwania informacji o występowaniu zakażeń, monitorowania

patogenów alarmowych na bieżąco utrzymywany jest kontakt z ZKZS, w tym z lekarzem chorób zakaźnych i pielęgniarkami epidemiologicznymi.

Do zadań zespołu kontroli zakażeń szpitalnych należy:

- opracowywanie i aktualizacja systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
- prowadzenie kontroli wewnętrznej oraz przedstawianie wyników i wniosków z tej kontroli kierownikowi szpitala i komitetowi zakażeń szpitalnych
- szkolenie personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych
- konsultowanie osób podejrzanych o zakażenie lub chorobę zakaźną oraz tych, u których rozpoznano zakażenie lub chorobę zakaźną.

ANALIZA PRZEBIEGU OGNISK SZPITALNYCH W SPZZOZ KOZIENICE

I.p.	Czynnik chorobotwórczy	Data zgłoszenia ogniska	Miejsce wystąpienia ogniska	Liczba zakażonego personelu	Liczba zakażonych pacjentów
1	Klebsiella pneumoniae MBL (+)	08.12.2023r.	Oddział Neurologiczny	0	1
2	Klebsiella pneumoniae MBL(+)	30.12.2023r.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	0	1
3	Klebsiella pneumoniae MBL(+)	29.04.2024r.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	0	0
4	Klebsiella pneumoniae MBL (+)	27.08.2024r.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	0	2
5	Klebsiella pneumoniae MBL (+)	02.10.2024r.	Oddział Wewnętrzny z Pododdziałem Kardiologii	0	2
6	Klebsiella pneumoniae MBL (+)	29.11.2024 r.	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	0	0
Razem	6			0	6

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koźlenicach przeprowadzali kontrole sanitarne w ognisku epidemicznym oraz utrzymywali kontakt telefoniczny z członkami Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych udzielając wsparcia merytorycznego oraz konsultacji dotyczących podejmowanych działań pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami. Nadzór nad ogniskami epidemicznymi sprawowany był głównie przez kontrole sanitarne, podczas których poddawano ocenie działania podjęte przez Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych i Dyрекcję Szpitala oraz wizytowano oddziały weryfikując ich stan techniczny oraz przestrzeganie przez personel procedur sanitarno-higienicznych, w tym procedur izolacji. Wzajemna wymiana doświadczeń i spostrzeżeń z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz wspólnie wyciągane wnioski mają realny wpływ na wypracowanie rozwiązań, które pozwolą ograniczyć ryzyko szerzenia się zakażeń.

5. HIGIENA KOMUNALNA

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416) do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zadania Sekcji Higieny Komunalnej:

- Czuwanie nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach i pływalni,
- prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej,
- ocena stanu sanitarnego przygotowania obiektów do sezonu letniego, kontrola stanu sanitarnego obiektów i tras turystycznych podczas trwania sezonu,
- prowadzenie nadzoru nad zagadnieniami dot. postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Wodociągi są podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności miast i wsi w wodę przeznaczoną do spożycia. W roku 2024 z wody produkowanej przez wodociągi w powiecie kozienickim korzystało 57.680 osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach w 2024 r. prowadził nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie: Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), oraz Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757). Według wyżej wymienionych przepisów jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody produkowanej i podawanej do sieci wodociągowej są producenci wody, czyli przedsiębiorstwa wodociągowe i władze samorządowe.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi poprzez monitoringowe badania próbek wody oraz egzekwowanie od producentów wody właściwej jej jakości – zgodnej z rozporządzeniem Ministra Zdrowia

z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę.

Wodociągi publiczne o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$

Liczba wodociągów o produkcji wody $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ - 4 - wodociągi te usytuowane są na terenach wiejskich w następujących miejscowościach: Łękawica, Kępa Niemojewska, Gniewoszów, Sewerynów. Proces uzdatniania wody w w/w wodociągach polega na odżelazianiu lub odżelazianiu i odmanganianiu. Z ujęć korzysta ok. 1823 osób. Do tej grupy zaliczany jest również wodociąg lokalny SPZZOZ w Kozienicach.

Wodociągi o produkcji od 100 – 1000 $\text{m}^3/\text{dobę}$.

Liczba wodociągów o produkcji wody od $100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ do $1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ - 17 - usytuowane na terenach wiejskich w następujących miejscowościach: Janów, Stanisławice, Łuczynów, Nowa Wieś, Wola Chodkowska, Garbatka-Letnisko, Sieciechów, Magnuszew, Mniszew, Grabów n/Pilicą, Brzoza, Głowaczów, Emilów, Miejska Dąbrowa, Marianów, Zdunków, Oleksów. Proces uzdatniania wody również polega na odżelazianiu lub odżelazianiu i odmanganianiu. Z w/w ujęć korzysta ok. 37 911 osób.

Wodociągi o produkcji od 1000 – 10 000 $\text{m}^3/\text{dobę}$

Liczba wodociągów o produkcji wody od $1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ do $10 000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ – funkcjonuje jeden i znajduje się na terenie miasta Kozienice. W/w obiekt jest pod stałym nadzorem administratora, zaopatruje w wodę ok. 18 846 osób.

Sekcja Higieny Komunalnej przeprowadziła 24 kontrole w Stacjach Uzdatniania Wody będących pod nadzorem PPIS w Kozienicach.

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych wodociągów publicznych oraz jednego lokalnego należącego do SPZZOZ w Kozienicach - prawidłowy. Jakość wody przeznaczonej do spożycia monitorowana jest poprzez badania wykonywane przez PIS, częstotliwość poboru uzależniona jest od wielkości produkcji wody. Próby pobierane są w obecności właścicieli wodociągów. Na terenie powiatu próbki wody pobierano z 22 wodociągów publicznych i 1 wodociągu lokalnego.

W 2024 r. pobrano do badań fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych 159 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach monitoringu kontrolnego, przeglądowego i kontroli wewnętrznej oraz 51 próbek wody w ramach zlecenia.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach nadzorowanych przez PSSE w Kozienicach w 2024 r. nie zawsze spełniała wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W 2024 roku wydano 9 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi uwagi na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych (przekroczenia liczby mikroorganizmów w 22⁰C, przekroczenia żelaza, manganu,) oraz 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi (przekroczenie parametrów mikrobiologicznych – enterokoki). W wyniku podjęcia natychmiastowych działań naprawczych przez właścicieli wodociągów nieprawidłowości zostały wyeliminowane, a jakość wody spełniała kryteria określone w rozporządzeniu.

W 2024 roku pobrano do badania próby wody na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w ramach nadzoru PIS:

- podmiotach leczniczych (SPZZOZ Szpital Powiatowy Kozienice) pobrano 10 prób – w 2 próbach badanie wykazało ponadnormatywną zawartość bakterii *Legionella* sp. w ciepłej wodzie (skażenie średnie).

Przeprowadzone działania naprawcze polegające na czyszczeniu i dezynfekcji instalacji ciepłej metodą termiczną wyeliminowały powyższe przekroczenia.

- Domu Pomocy Społecznej pobrano 3 próby – nie wykryto ponadnormatywnej obecności bakterii *Legionella* sp.

Kąpieliska

Na nadzorowanym terenie funkcjonowały 2 kąpieliska oparte na bazie wód powierzchniowych:

- kąpielisko Kozienickiego Centrum Rekreacji i Sportu w Kozienicach ul. Bohaterów Studzianek 30;
- kąpielisko Krypianka w Garbatce -Letnisko.

Kąpielisko w Kozienicach

Kąpielisko Krypianka w Garbatce-Letnisko.

Do najistotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad kąpieliskami należy ocena jakości wody, prowadzona zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. Organizator kąpieliska jest zobowiązany do

ustalenia wspólnie z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym harmonogramu poboru i badania próbek w sezonie kąpielowym i wykonywania zgodnie z nim badania wody tak, aby kąpielisko było zbadane minimum czterokrotnie w trakcie jego funkcjonowania.

Zgodnie z ww. zapisami rozporządzenia w 2024 r. próby wody pobierano zgodnie z ustaleniami zawartymi pomiędzy organizatorem i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kozienicach na podstawie harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który był zatwierdzony przez Główny Inspektorat Sanitarny w Warszawie. Łącznie z 2 kąpielisk w sezonie 2024 r. pobrano 8 próbek wody do analizy w tym 2 w ramach kontroli urzędowej i 6 w ramach kontroli wewnętrznej.

Jakość wody w nadzorowanych kąpieliskach odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

Kryte pływalnie

Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna nadzoruje warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny Krytej Pływalni „Delfin” w Kozienicach. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę w/w obiekcie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wymogi, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.). Nadzór nad jakością wody w Krytej Pływalni „Delfin” prowadzony był zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach wydał w 2024 roku:

- 5 decyzji na wyłączenie z eksploatacji niecki basenu rekreacyjnego, brodzika 80, brodzika 120 oraz systemu cyrkulacji z uwagi na przekroczenie parametru mikrobiologicznego – *Legionella* sp. (przeprowadzono działania naprawcze polegające na zwiększeniu stopnia ozonowania i chlorowania wody oraz dezynfekcję instalacji uzdatniania wody);

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej –hotelarskie

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Kozienicach funkcjonują:

- 1 hotel dwugwiazdkowy – przeprowadzono 1 kontrolę;
- 1 pensjonat również dwugwiazdkowy – przeprowadzono 1 kontrolę;
- 2 obiekty świadczące inne usługi hotelarskie – przeprowadzono 1 kontrolę;

W skontrolowanych w 2024 roku obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny był odpowiedni.

Na nadzorowanym terenie nie posiadamy noclegowni dla bezdomnych.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej itp.

Pod nadzorem PSSE w Kozienicach znajdują się:

- zakłady fryzjerskie w ilości 59 – skontrolowano 31;
- zakłady kosmetyczne w ilości 33 – skontrolowano 33;
- zakłady świadczące łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu w ilości – 8 skontrolowano 8;
- zakłady odnowy biologicznej w ilości 2 – skontrolowano 2;
- zakłady tatuażu w ilości 2 – skontrolowano 2.

W związku z dużą konkurencją na rynku właściciele dbają o wysoki standard świadczonych usług poprzez unowocześnianie zajmowanych pomieszczeń oraz rozszerzenie zakresu oferowanych usług.

W większości zakładów nie prowadzi się sprzedaży ani podawania napojów bezalkoholowych. Zakłady posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych. Podmioty, które świadczą usługi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanek posiadają zawarte umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych.

Sterylizacja narzędzi w salonach kosmetycznych wykonujących zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek przeprowadzana jest przy użyciu własnych autoklawów znajdujących się na wyposażeniu salonów kosmetycznych, a pozostałe salony posiadają umowy zawarte z podmiotami wykonującymi usługi w tym zakresie. Stan sanitarno-porządkowy w skontrolowanych obiektach nie budził zastrzeżeń.

We wszystkich skontrolowanych obiektach zachowane były właściwe warunki sanitarno-higieniczne i techniczne. Kontrole w/w obiektów nie wykazały nieprawidłowości. Wiele podmiotów w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności i estetyki posiadanych pomieszczeń poprzez prowadzenie remontów i zapewnienie warunków zgodnych z wymaganiami określonymi w obowiązujących aktach prawnych.

W 2024 roku Sekcja Higieny Komunalnej:

- przeprowadziła 173 kontrole sanitarne
- wydała 54 decyzje merytoryczne,
- wydała 18 decyzji płatniczych,
- wydała 4 decyzje umarzające
- nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł
- wydała 8 postanowień,
- pobrała 159 próbek wody do spożycia w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego,
- pobrała 51 próbek wody do spożycia w ramach zlecenia.

Podsumowanie:

Na terenie powiatu kozienickiego nie ma zagrożenia dla zdrowia ludzi ze strony jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obiektach będących pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej stan sanitarno-higieniczny i techniczny w porównaniu do roku ubiegłego uległ dalszej poprawie. Zakłady są coraz lepiej wyposażone w nowoczesny sprzęt, urządzone są estetycznie, poziom świadczonych usług jest coraz wyższy. Właściciele i pracownicy przestrzegają zasad higieny.

6. HIGIENA ŻYWNOSTCI I ŻYWIENIA

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia za 2024 r.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, przechowywania, sprzedaży i transportu środków spożywczych, ocenia sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego, oraz zajmuje się warunkami produkcji i jakością w aspekcie zdrowotnym, materiałów przeznaczonych do kontaktów z żywnością i produktów kosmetycznych.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, to producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych.

Prawo żywnościowe stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu, co zostało jednoznacznie określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

W celu zapewnienia skutecznego działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, urzędowe kontrole żywności przeprowadzane były zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin.

Sposób przeprowadzania kontroli prowadzony był w oparciu o procedury kontroli opracowane i wprowadzone do stosowania zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie procedur przeprowadzania urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu żywnością.

W 2024 roku w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zlokalizowanych na terenie powiatu kozienickiego wpisanych łącznie było **1502** obiekty, w tym:

- **1033** obiektów produkcji żywności

- **307** obiektów obrotu żywnością

- **160** obiektów żywienia zbiorowego:

 - 77** zakładów żywienia zbiorowego otwartego

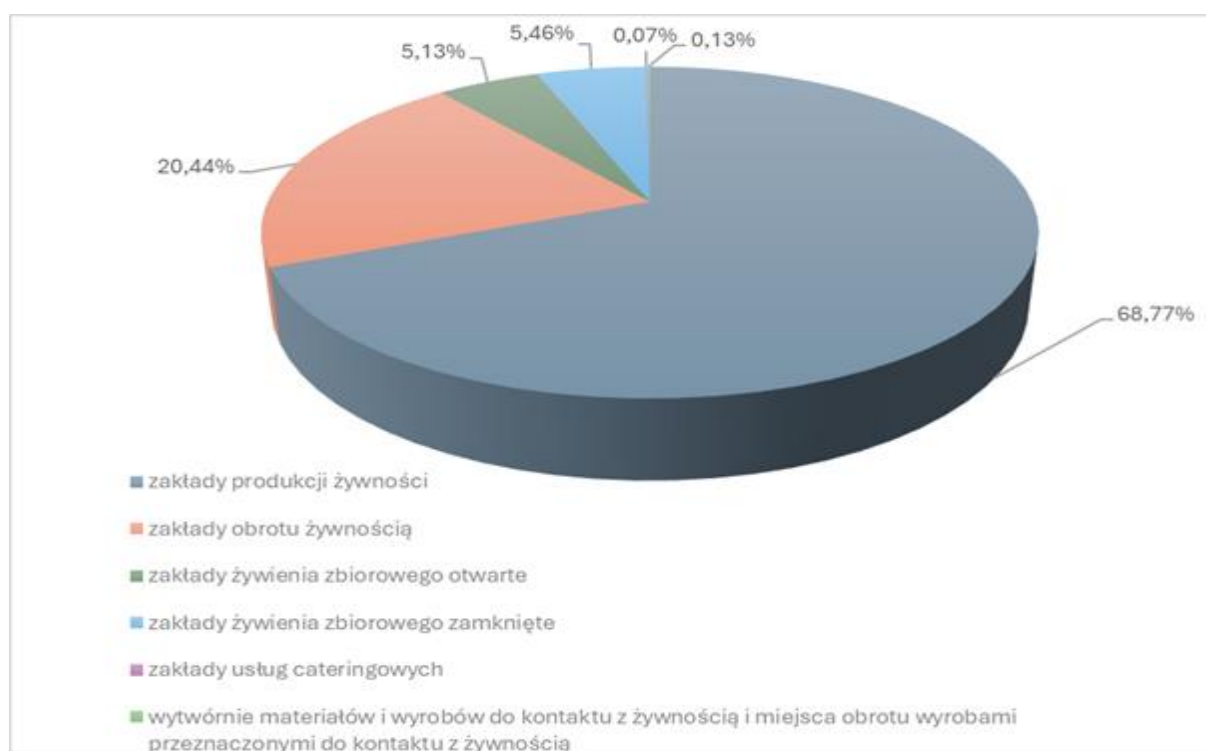
 - 82** zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego

 - 1** zakład usług cateringowych

- **1** wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

- **1** miejsce obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W grupie obiektów produkcji żywności ujęto **608** producentów produkcji pierwotnej (w większości są to producenci owoców miękkich, ale także producenci warzyw i owoców) oraz w grupie obrotu żywnością **369** podmiotów prowadzących dostawy bezpośrednie owoców i warzyw zaopatrujących głównie lokalny rynek.

Procentowy udział zakładów wpisanych do rejestru zakładów

W 2024 roku skontrolowano **319** zakładów żywnościowo-żywieniowych.

Ogółem we wszystkich podległych zakładach przeprowadzono łącznie - **428** kontrole sanitarne i kontrole sprawdzające w tym:

- kontroli kompleksowych - 268
- kontroli tematycznych - 101
- kontroli interwencyjnych - 35
- kontroli sprawdzających - 24

Oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego **245** zakładów. Wszystkie ocenione zakłady były zgodne z wymaganiami.

W 2024 roku przeprowadzono **12** kontroli sanitarnych na plantacjach owoców miękkich, w tym **5** kontroli przy współudziale przedstawicieli Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz **1** kontrolę przy współudziale przedstawicieli Inspekcji Ochrony Środowiska. W trakcie kontroli weryfikowano m.in. przestrzeganie utrzymania zasad higieny, szczególnie przez osoby prowadzące zbiór owoców miękkich, jakość wody używanej do upraw (nawadniania, oprysków i zabiegów higienicznych), oceniano czystość pojemników do zbiorów owoców oraz środków transportu – w ocenianych obszarach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Oprócz kontroli urzędowych kompleksowych przeprowadzonych z wykorzystaniem arkuszy oceny zakładu przeprowadzano również kontrole tematyczne, m.in. w zakresie:

- oceny stanu sanitarnego zakładów wyznaczonych do prowadzenia wzmożonego nadzoru nad obiektami obrotu i produkcji żywności, które wykazują zły stan sanitarno-higieniczny;
- oceny warunków sanitarno-higienicznych przy produkcji i obrocie żywnością na koloniach i obozach, w ruchomych obiektach oraz w związku z rozszerzeniem działalności w zakładach;
- przestrzegania zasad higieniczno-sanitarnych przy zbiorach owoców, warzyw;
- przestrzegania zasad sanitarno – higienicznych przy produkcji żywności w warunkach domowych;
- oceny warunków sanitarno-higienicznych w zakładach żywienia zbiorowego (szkoły) prowadzących żywienie w systemie cateringowym;
- oceny warunków sanitarno-higienicznych przy poborze prób do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- oceny bezpieczeństwa wód butelkowanych, w szczególności warunków przechowywania oraz znakowania, w sezonie letnim (czerwiec-wrzesień);
- oceny warunków sanitarno – higienicznych przy sprzedaży mięsa i produktów mięsnych oraz identyfikowalności mięsa i jego przetworów w związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski na targowisku;

- identyfikowalności oraz oceny dokumentacji maku w opakowanych zbiorczych przy sprzedaży w miejscach obrotu detalicznego zakresie identyfikowalności.

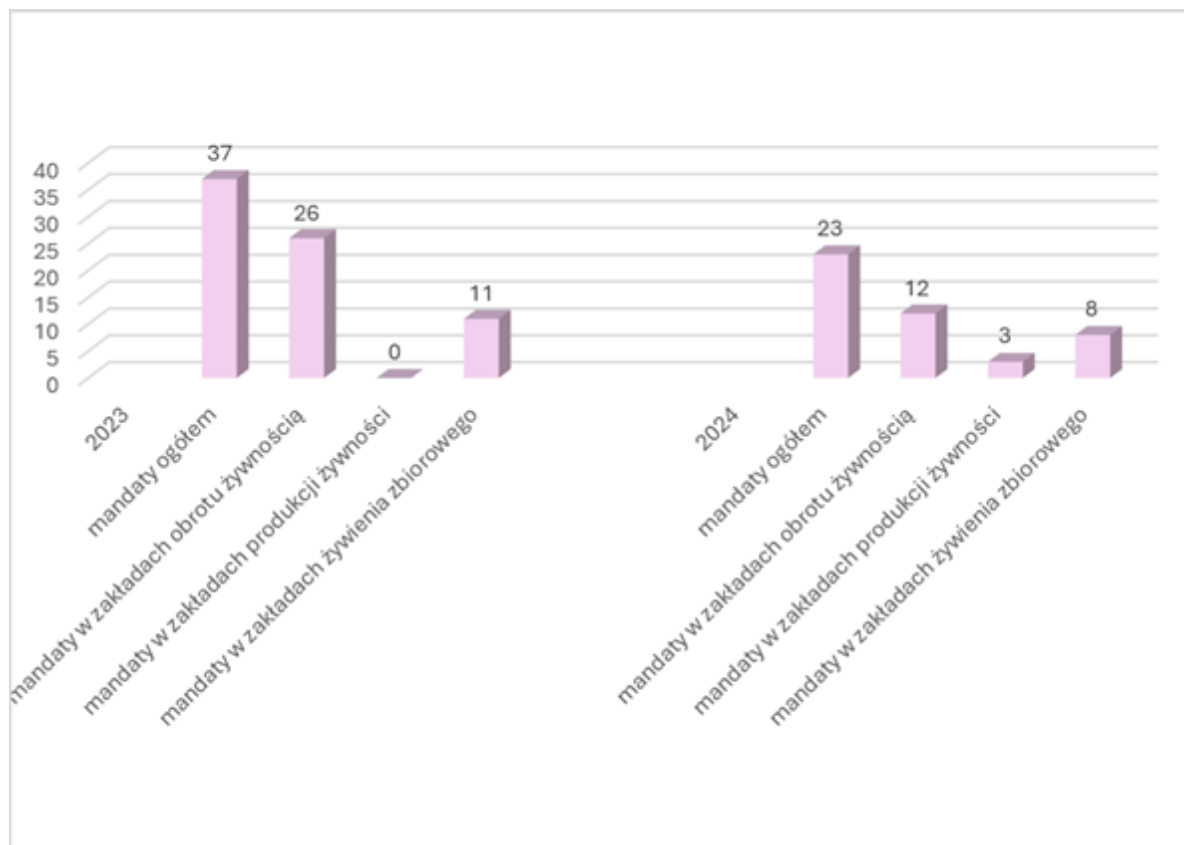
Kontrole interwencyjne przeprowadzano w związku z wnoszonymi przez klientów i konsumentów interwencjami na niewłaściwy stan sanitarny obiektów lub niewłaściwą jakość zdrowotną żywności oraz w związku z działaniami związanymi z wycofywaniem niebezpiecznych produktów ujętych w otrzymanych powiadomieniach alarmowych z systemu RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach). Najczęściej powtarzające się uchybienia stwierdzone podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych:

- 1/ niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, otworów,
- 2/ niewłaściwy bieżący stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniach zakładu,
- 3/ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- 4/ brak bieżących wpisów w rejestrach potwierdzających realizację zasad GHP i GMP i systemu HACCP,
- 5/ niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny urządzeń i sprzętu,
- 6/ niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych (brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, przerwanie łańcucha chłodniczego),

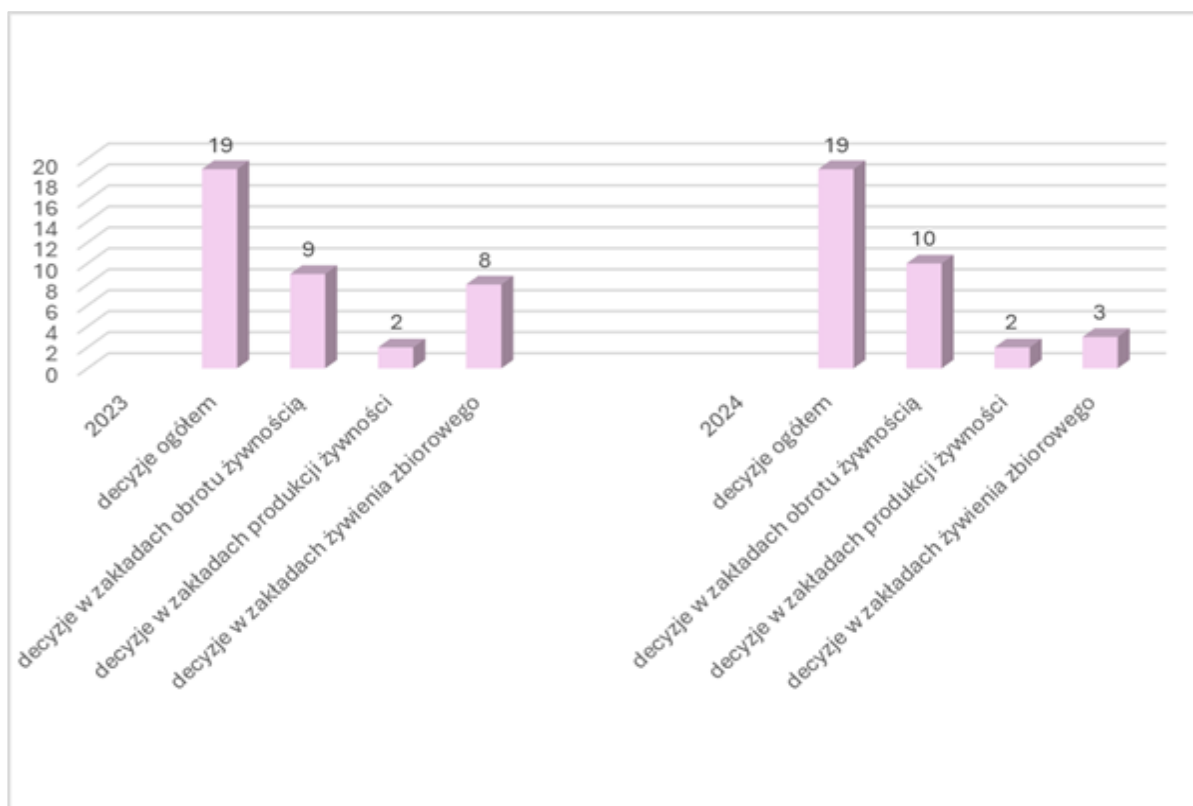
W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano **15 decyzji administracyjnych** na poprawę stanu sanitarno-technicznego.

Za zaniedbania sanitarne nałożono – **23 mandaty karne** na kwotę – **5500,- zł**.

Wydano również **37 decyzji** zatwierdzających zakład do prowadzenia działalności (w tym **6 decyzji** rozszerzających działalność), **1 decyzję** zatwierdzającą warunkowo zakład do prowadzenia działalności, **60 decyzji** płatniczych, **45 decyzji** wygaszających, **21 decyzji** wykreślających, **2 decyzje** umarzające postępowanie.

Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów ogółem oraz z podziałem na poszczególne grupy zakładów na przestrzeni lat 2023-2024

Zestawienie liczbowe wydanych decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego w latach 2023-2024 ogółem oraz z podziałem na poszczególne grupy zakładów.

Jak wynika z powyższych wykresów, W roku 2024 w stosunku do 2023 roku stan sanitarno-techniczny w zakładach żywienia zbiorowego oraz zakładach obrotu żywnością uległ poprawie.

Biorąc pod uwagę ilość nałożonych mandatów karnych można wnioskować, iż w zakładach produkcji żywności stan sanitarno-higieniczny uległ pogorszeniu, w zakładach żywienia zbiorowego oraz zakładach obrotu żywnością stan sanitarno-higieniczny uległ poprawie, względem roku ubiegłego.

W 2024 roku odnotowano **19** interwencji. Wszystkie interwencje były rozwiązywane terminowo. Podjęte działania kontrolne mające na celu wyjaśnienie interwencji potwierdziły zasadność **4** z nich, co stanowi **21%** wszystkich interwencji.

Zasadne interwencje dotyczyły niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych przy produkcji żywności i wprowadzaniu jej do obrotu oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych znajdujących się w obrocie (przeterminowanych).

Za uchybienia sanitarno-higieniczne oraz stwierdzone w obrocie przeterminowane środki spożywcze osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie urzędowych kontroli dokonują oceny w zakresie poprawności i skuteczności wdrożonych zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP).

W nadzorowanych zakładach w 2024 roku wzrosła liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i systemu HACCP w stosunku do roku 2023. Zasady systemu HACCP wdrożone są głównie w zakładach produkcji żywności, sklepach wielkopowierzchniowych i zakładach żywienia zbiorowego, a w pozostałych grupach obiektów stosuje się uproszczone procedury opracowane na zasadach systemu HACCP. Wymóg ustanowienia procedur opartych na zasadach systemu HACCP nie ma zastosowania do produkcji podstawowej.

Przedsiębiorcy produkcji podstawowej zobowiązani są do stosowania dobrych praktyk higienicznych na poziomie gospodarstwa, jak też dobrych praktyk rolniczych.

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych

Plan pobrania prób na 2024 r., podobnie jak w latach ubiegłych, został określony przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego. Plan ten określa ilość, asortyment, kierunki

badan środków spożywczych, zarówno w ramach urzędowej kontroli żywności jak i monitoringu.

Łącznie w podległych obiektach pobrano do badania – **210** prób żywności, w tym:

165 prób żywności w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych,

2 próby w zakresie oznaczenia zawartości kwasu erukowego,

2 próby w kierunku oznaczania furanu,

6 prób w kierunku oznaczania pozosta ci pestycydów,

4 próby w zakresie oznaczenia WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych),

7 prób w zakresie oznaczenia zawartości mikotoksyn,

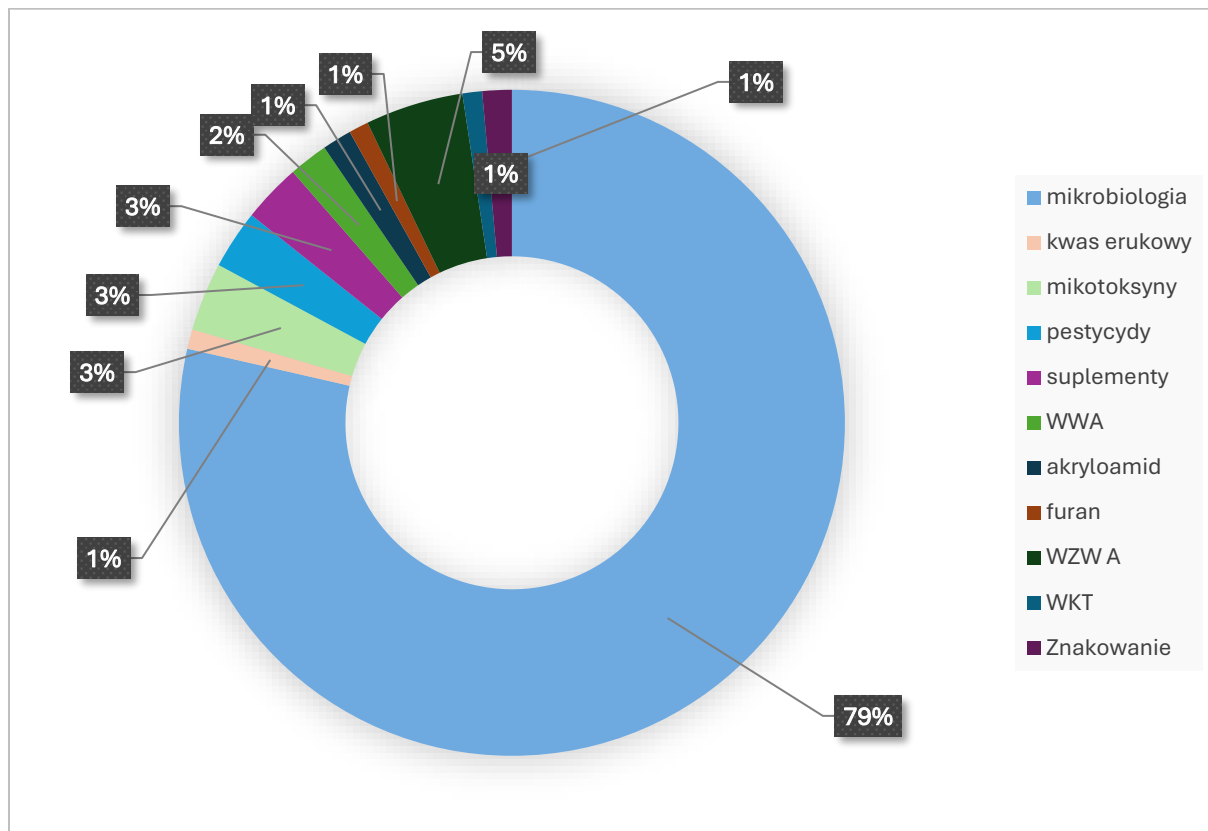
3 próby w zakresie oznaczenia zawartości akryloamidu,

6 prób suplementów diety w kierunku oznaczania zawartości kwasów omega 3, 3-6-9 oraz witaminy C,

10 prób na obecność wirusa WZW A,

3 próby w zakresie oceny znakowania,

2 próby w zakresie oznaczenia zawartości wolnych kwasów tłuszczowych w tłuszczach posma alniczych.

Procentowe zestawienie kierunków badan  branych prób.

Badania tych prób prowadzone były przez Laboratorium w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu, w Laboratorium w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie oraz w laboratoriach innych województw według wskazań Głównego Inspektora Sanitarnego. W większości próby pobrano w zakładach obrotu żywnością (173 próby w sklepach, w tym 37 w marketach oraz 3 próby w hurtowniach, 4 próby w aptekach i 10 prób w innych zakładach obrotu żywnością), 18 prób pobrano w zakładzie produkcji żywności i 2 próby w zakładzie małej gastronomii.

Pobór prób został w całości zrealizowany zgodnie z rocznym harmonogramem. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach w roku 2024 zakwestionował 1 próbę, ze względu na wykrycie obecności *Salmonelli Enteritidis* na powierzchni skorupki jaj. Podjęto natychmiastowe działania nadzоровe – w obrocie nie stwierdzono kwestionowanego produktu. Sprawa została zgłoszona do systemu RASFF – w postaci powiadomienia informacyjnego w celu zwrócenia uwagi. Przesłano również pismo Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz do właściwego terenowo dla siedziby producenta Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Graniczna kontrola sanitarna

W 2024 roku 1 firma znajdująca się terenie działalności naszej Stacji prowadziła eksport wyrobów alkoholowych na eksport.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach wydał 37 świadectw jakości zdrowotnej dotyczących eksportu.

Nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu na teren wspólnoty artykułów importowanych z krajów trzecich.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną oraz innymi organami kontroli

W 2024 roku nie było obiektów wyznaczonych do wspólnego nadzoru z Inspekcją Weterynaryjną. W ramach wzmożonego nadzoru nad obiektami ruchomymi, tymczasowymi oraz stoiskami z wyrobami wędliniarskimi i przetworami mięsnymi przeprowadzono 3 kontrole tematyczne obiektów nadzorowanych przez PIS, spoza listy obiektów objętych wspólnym nadzorem przy współudziale przedstawicieli IW na lokalnych targowiskach.

Zgodnie z realizacją planu na 2024 rok w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w ramach porozumienia z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska przy współdziale przedstawicieli Państwowej Ochrony Roślin i Nasiennictwa u producentów produkcji pierwotnej przeprowadzono 4 kontrole tematyczne oraz 1 kontrolę interwencyjną przy współdziale przedstawicieli Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, 2 kontrole tematyczne przy współdziale przedstawicieli Inspekcji Ochrony Środowiska. W trakcie kontroli weryfikowano m.in. przestrzeganie zasad higieny, szczególnie przez osoby prowadzące zbiór owoców, jakość wody używanej do upraw, ewidencję zabiegów ochrony roślin, oceniano także czystość pojemników do zbiorów owoców, stan sanitarny środków transportu – w ocenianych obszarach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach akcji „Bezpieczne Wakacje” przeprowadzono 10 kontroli bloków żywienia w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży wspólnie z pracownikami Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Działalność z zakresu higieny żywienia

W 2024 r. pod naszym nadzorem znajdowało się 28 stołówek szkolnych prowadzących żywienie uczniów. Posiłki obiadowe przygotowywane są w 13 stołówkach szkolnych, w 15 obiektach wydawane są gotowe posiłki dostarczane w systemie cateringowym, spośród 9 nadzorowanych stołówek przedszkolnych, 8 stołówek prowadzi żywienie dzieci, produkując potrawy w oparciu o surowiec, natomiast 1 obiekt wydaje gotowe posiłki dostarczane w systemie cateringowym. Podczas kontroli oceniano jadłospisy i raporty magazynowe, spożycie poszczególnych grup produktów oraz składników pokarmowych.

PPIS kontrolował także żywienie dzieci i młodzieży przebywających na półkoloniach, w ramach akcji letniej, skontrolowanych zostało 10 placówek.

W zakładach tych są opracowane i wdrożone procedury w zakresie dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej, we wszystkich zakładach wdrożono zasady GHP/GMP oparte o zasady systemu HACCP.

W jednostkach systemu oświaty oceniano sposób żywienia w oparciu o wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154) w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom

i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Jadłospisy w większości przypadków zestawione były prawidłowo. Żywnienie było urozmaicone: w posiłkach nie powtarzały się te same produkty, podawano produkty ze wszystkich grup środków spożywczych, przy sporządzaniu posiłków sól zastąpiono naturalnymi ziołami i przyprawami. Ograniczono liczbę podawanych potraw smażonych, w miejsce których coraz częściej podawano potrawy lekkostrawne: duszone oraz gotowane bez uprzedniego obsmażania. Podstawowe posiłki zawierały wysokobiałkowe produkty pochodzenia zwierzęcego. Zwiększono podaż zarówno warzyw jak i owoców, uwzględniając sezonowość występowania produktów. Na tablicach informacyjnych umieszczone są jadłospisy, w których wyróżnione są substancje lub produkty powodujące alergie lub reakcje nietolerancji.

Podsumowanie

W 2024 roku skontrolowanych zostało 89,2% obiektów żywieniowo-żywnościowych zaplanowanych do kontroli, a 10,8% obiektów zostało zlikwidowanych, bądź ich działalność została czasowo zawieszona.

W zakładach produkcji żywności, obrotu żywnością i żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano 15 decyzji administracyjnych (w 2023 r. – 19), natomiast za niewłaściwy stan-sanitarno-higieniczny zostało nałożonych 23 mandatów karnych (w 2023 r. – 37).

W roku 2024 w stosunku do 2023 roku stan sanitarno-techniczny w zakładach produkcji utrzymuje się na tym samym poziomie. Pogorszeniu uległ jednak stan sanitarno-higieniczny, o czym świadczy większa ilość nałożonych mandatów karnych.

Biorąc pod uwagę ilość nałożonych mandatów karnych oraz wydanych decyzji administracyjnych, można wnioskować, iż w zakładach obrotu żywnością stan sanitarno-higieniczny uległ poprawie, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego stan sanitarno-higieniczny oraz stan sanitarno-techniczny uległ poprawie, względem roku ubiegłego.

W roku 2024 wzrosła liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP oraz systemem HACCP.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji z kontroli sanitarnych można stwierdzić, że większość uchybień stwierdzanych podczas kontroli, wynika z nieświadomości pracowników i kwalifikacji osób zatrudnionych, którzy nie posiadają wiedzy z zakresu

bezpieczeństwa żywności, podstawowych zasad higieny, przepisów prawa żywnościowego oraz potencjalnych zagrożeń.

Spadek dochodów szczególnie w małych sklepach wypieranych przez sklepy wielkopowierzchniowe wpływa na zmniejszenie zatrudnienia w tych obiektach, a to z kolei ma wpływ na brak bieżących systematycznych kontroli nad jakością wyrobów wprowadzanych do obrotu, jak też nad utrzymaniem właściwego stanu sanitarnego.

Konieczna jest kontynuacja uzupełniania wiadomości oraz stały instruktaż prowadzony w czasie kontroli sanitarnych. W trosce o „zdrowie publiczne” niezbędne jest dalsze prowadzenie kontroli we wszystkich obiektach, połączone z działaniami edukacyjnymi prowadzącymi do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, ze szczególnym uwzględnieniem zakładów, w których nieprawidłowości się powtarzają.

7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ocena stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych za rok 2024

Higiena Dzieci i Młodzieży pełni ważną funkcję w zakresie zdrowia publicznego. Prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń oraz sprzętu używanego w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku.

W roku 2024 pod nadzorem PSSE w Koźlenicach było 54 placówki stałe i 36 sezonowych. Skontrolowano 45 placówki stałe i 26 sezonowych.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono 68 kontroli w placówkach stałych oraz 26 kontroli w placówkach sezonowych.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach przedstawiały się następująco:

1. Żłobki i przedszkola.

Na terenie powiatu koźlenickiego funkcjonowały 3 żłobki publiczne i 10 przedszkoli. Skontrolowano 3 żłobki i 10 przedszkoli. Stan sanitarno-techniczny placówek nie budził zastrzeżeń. 1 przedszkole zyskało nowy budynek, który poprawił warunki pobytu dzieci w placówce.

2. Szkoły podstawowe.

W 2024 r. na terenie powiatu koźlenickiego funkcjonowało 22 szkoły podstawowe. Liczba szkół funkcjonujących w powiecie nie uległa zmianie. Kontroli poddano 21 placówek. W 6 szkołach podstawowych wykonano prace remontowe, które polegały na: stawianiu ścianek działowych, malowaniu ścian, położeniu gładzi, wymianie podłóg, wymianie rur, kaloryferów, elektryki, generalnym remoncie łazienki. W 4 placówkach dokonano modernizacji bloków sportowych w tym: 1 boiska (dokonano renowacji nawierzchni, wymieniono bramki, zamontowano piłko chwyty) i 3 placów zabaw (wymieniono nawierzchnię i urządzenia zabawowe). W 1 szkole powstało nowe boisko sportowo-rekreacyjne. We wszystkich szkołach wykonywane były prace naprawcze i konserwatorskie.

Wykonywane prace zarówno te o dużym zakresie jak i mniejszym zakresie wpłynęły na poprawę warunków do nauki jak i na estetykę obiektów.

3. Zespoły szkół.

W roku sprawozdawczym funkcjonowało 8 Zespołów placówek oświatowych. Kontroli poddano 7 placówek. Na terenie jednego z Zespołów Szkół prowadzone są prace związane z budową sali gimnastycznej – teren zabezpieczony. W 3 Zespołach Szkół wykonywane były prace remontowe, które polegały na: cyklinowaniu i lakierowaniu podłóg, układaniu płyt kamiennych na schodach wejściowych do budynku. W 1 Zespole Szkół prowadzony był duży zakres prac, który polegał na wymianie wentylacji, wymianie centralnego ogrzewania, termomodernizacji budynku. We wszystkich skontrolowanych placówkach wykonywane były prace naprawcze i konserwatorskie. Stan sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń. 1 Zespół Szkół został przeniesiony do nowo wybudowanego, nowoczesnego budynku.

5. Specjalne Ośrodki szkolno – wychowawcze.

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy. Placówka została przeniesiona do nowo powstałego nowoczesnego budynku w Kozienicach. Do placówki uczęszczają dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami. Budynek dostosowany jest do potrzeb przebywającej młodzieży.

6. Higiena procesu nauczania.

Na układ ruchu i kształtowanie postawy ciała młodego człowieka ma wpływ prawidłowo dobrane do wzrostu stanowisko pracy ucznia/przedszkolaka. Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni kilku lat uległa poprawie. Na przestrzeni roku 2023 - 2024 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii ucznia/przedszkolaka.

Placówki oświatowe, w miarę potrzeb zakupują nowe meble z certyfikatami. Nabywanie wyposażenia posiadającego certyfikaty jest obowiązkiem wynikającym z § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).

Analiza danych w 2024 r. wykazała, iż certyfikaty na meble edukacyjne posiadały wszystkie skontrolowane placówki (39). Większość placówek miała certyfikaty na wszystkie meble - 34, certyfikaty na ponad połowę mebli posiadało 5 placówek. W stosunku do roku ubiegłego przybyła 1 placówka z certyfikatami do 100% wyposażenia.

Poniżej tabela przedstawiająca sytuację na przestrzeni dwóch lat.

Tabela: Posiadanie certyfikatów na meble szkolne i przedszkolne 2023 – 2024

Placówki skontrolowane, w których stwierdzono meble:	ROK	2023 r.	2024r
Z certyfikatami ogółem	Liczba placówek	40	39
Z certyfikatami do 25% wyposażenia	Liczba placówek	0	0
Z certyfikatami do 50% wyposażenia	Liczba placówek	0	0
Z certyfikatami ponad 50% wyposażenia	Liczba placówek	7	5
Z certyfikatami do 100% wyposażenia	Liczba placówek	33	34

Prawidłowo skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na zdrowie oraz możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży. Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych została przeprowadzona w 24 szkołach w 100 oddziałach. Analiza planów lekcji pod względem higienicznym nie wykazała nieprawidłowości zarówno w roku bieżącym jak i poprzednim.

W 2024 r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Odpowiednio dobrany tornister korzystnie wpływa na kształtowanie prawidłowej postawy ciała u dzieci i młodzieży. Polskie prawo nie określa norm dla ciężaru plecaków szkolnych. Na podstawie badań Światowej Organizacji Zdrowia Główny Inspektor Sanitarny opracował zalecenia dotyczące tornistrów szkolnych, wg których ciężar tornistra nie powinien przekraczać 10 – 15% masy ciała dziecka. Oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów dokonano w 2 szkołach podstawowych. Badaniem objęto **301** uczniów klas IV-VIII. Pomiary wykazały, że:

- Niską normę do 10 % masy ciała ucznia miało **151** uczniów (**50,16%** zbadanych)
- Wysoką normę 10 – 15% masy ciała ucznia miało **126** uczniów (**41,86%** zbadanych)
- zbyt ciężkie plecaki / powyżej 15% masy ciała/ nosiło **24** uczniów (**7,97%** zbadanych).

Wykres Przedstawiający w/w dane

W trosce o stan zdrowia uczniów wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Z obowiązku powyższego wywiązały się wszystkie placówki. Uczniowie mogą zostawiać podręczniki i przybory szkolne w indywidualnych szafkach, bądź na wydzielonych półkach w wyznaczonych regałach w klasach.

4. Żywienie dzieci i młodzieży.

Jednym z głównych czynników środowiskowych warunkujących prawidłowy stan zdrowia dziecka i zdolność uczenia się jest żywienie.

Z informacji uzyskanych podczas przeprowadzania kontroli wynika, że wydawanie ciepłych

posiłków prowadzone było przez 21 szkół podstawowych i 7 zespołów szkół.

W 8 szkołach podstawowych i 7 zespołach szkół były to obiady przygotowywane i wydawane przez własne kuchnie, natomiast w 13 szkołach podstawowych, były to posiłki dowożone w formie cateringu. Z posiłków ogółem

skorzystało 3168 uczniów, w tym z posiłków dofinansowanych 257 uczniów. Liczba uczniów korzystających z ciepłych posiłków zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego (2023 r. - 3113 korzystających).

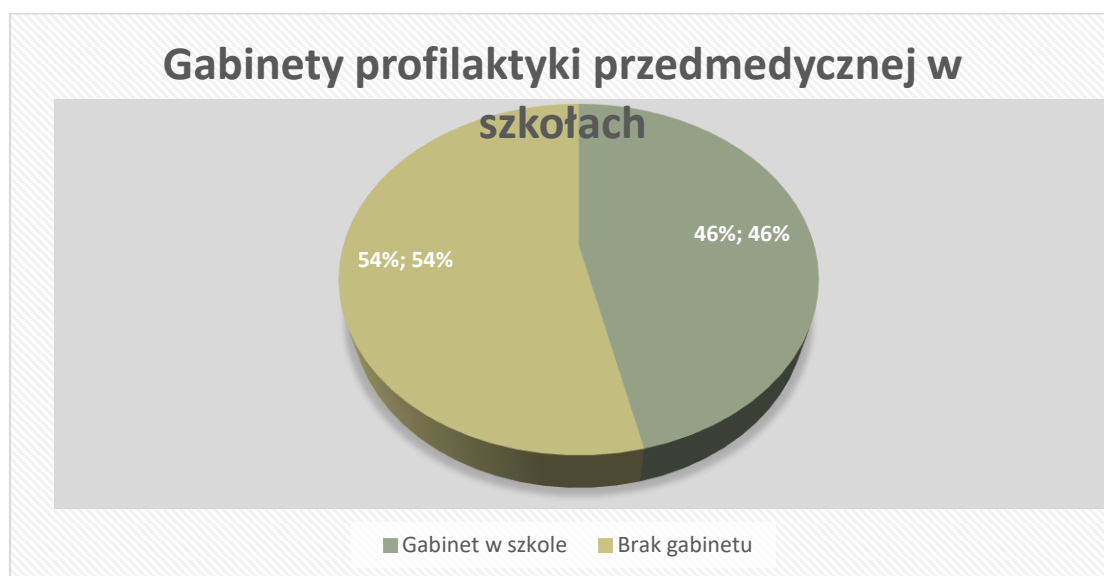
5. Profilaktyka zdrowotna

Szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu pomocy przedlekarskiej, co wynika z art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 737).

Z analizy opieki medycznej w szkołach wynika, że gabinety profilaktyki zdrowotnej posiada 13 szkół stanowiących **46,4%** skontrolowanych, w tym: 10 szkół podstawowych i 3 zespoły szkół.

W 13 placówkach stanowiących **43,3%** szkół skontrolowanych brak jest gabinetów profilaktyki zdrowotnej. Opieka zdrowotna realizowana jest w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki lub w gabinetach pobliskich podmiotów leczniczych.

Poniżej wykres przedstawiający opisaną sytuację:

Ponadto w szkołach realizowana jest opieka stomatologiczna. Na terenie 27 placówek świadczących opiekę stomatologiczną przeprowadzane są przeglądy stomatologiczne, w oparciu o gabinety poza szkołą.

6. Wypoczynek letni i zimowy.

W roku 2024 na terenie powiatu kozienickiego było zgłoszonych 27 turnusów wypoczynku letniego i 9 turnusów wypoczynku zimowego. Skontrolowano 26 turnusów wypoczynku, w tym 18 turnusów wypoczynku letniego i 8 turnusów wypoczynku zimowego. Najbardziej popularną formą wypoczynku tak jak i w latach ubiegłych był wypoczynek w miejscu zamieszkania (14) i obozy sportowe (22).

W 2024r. z wypoczynku skorzystało 1165 uczestników. W stosunku do roku 2023 (834 uczestników) liczba wypoczywających uległa zwiększeniu. Pod względem sanitarnym placówki sezonowy były dobrze przygotowane. Wszystkie turnusy zgłoszone były do Kuratorium oświaty.

7. Wnioski

Dane z nadzoru wykazują, że placówki szkolno-wychowawcze na terenie naszego powiatu zapewniają dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki pobytu pod względem higieniczno-zdrowotnym.

W 2024 r. wystąpiły zmiany w infrastrukturze skontrolowanych placówek oświatowych. Generalne remonty oraz prace konserwatorskie przeprowadzane w placówkach spowodowały poprawę warunków nauczania dzieci i młodzieży uczęszczających do tych obiektów.

Wszystkie skontrolowane placówki zapewniły odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej.

Analiza skontrolowanych planów lekcji pod względem higienicznym nie wykazała nieprawidłowości tak jak i w roku poprzednim.

Z obowiązku zapewnienia miejsc na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych wywiązały się wszystkie szkoły.

Wszystkie szkoły zapewniały uczniom możliwość spożycia posiłków.

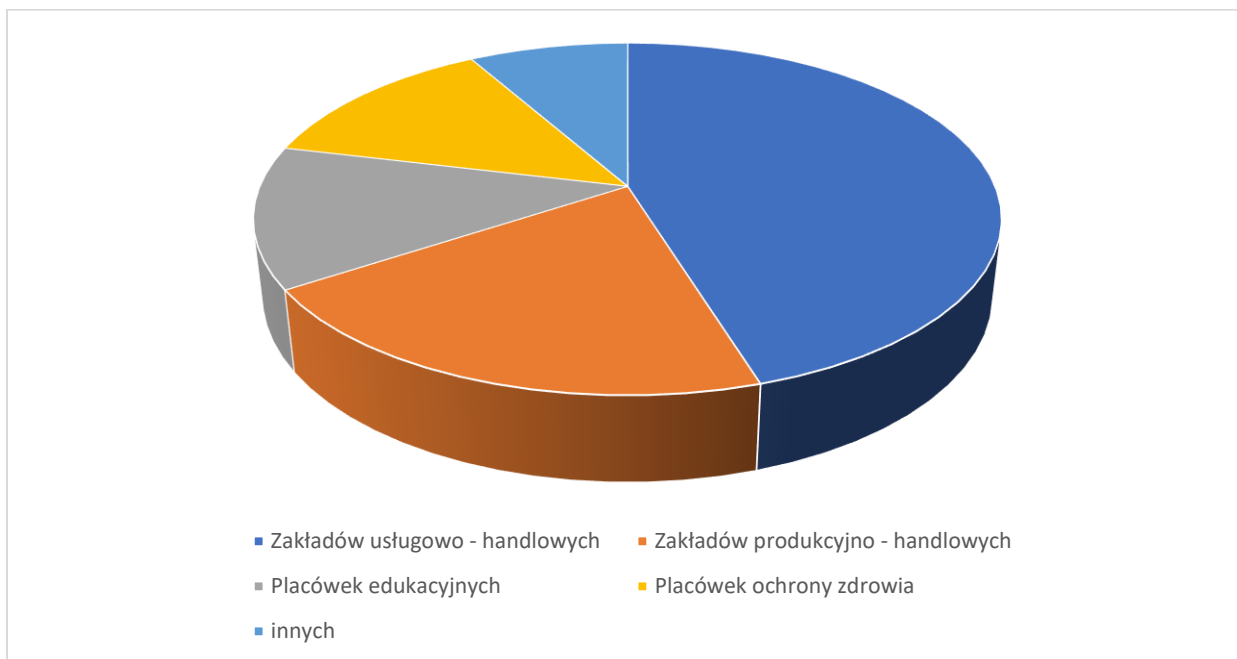
W placówkach wypoczynku bezpieczeństwo sanitarne było zagwarantowane na dobrym poziomie.

8. HIGIENA PRACY

Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Pracy w roku 2024

W roku 2024 w rejestrze zakładów Sekcji Higieny Pracy znajdowało się **272** obiektów, w tym:

- 132 zakładów usługowo-handlowych,
- 60 zakładów produkcyjno-handlowych,
- 38 placówek edukacyjnych,
- 18 placówki ochrony zdrowia,
- 24 innych.

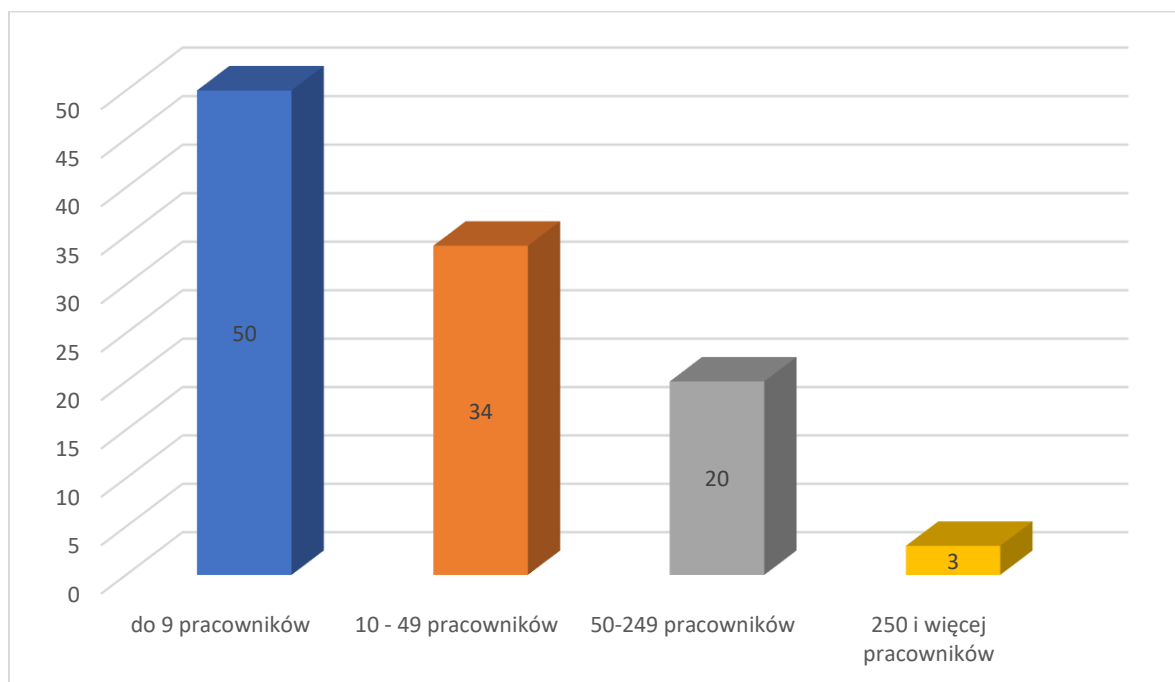

Procentowy udział zakładów wpisanych do ewidencji.

Przeprowadzono **123** kontroli, w tym:

- **97** kontroli podstawowych,
- **8** kontroli sprawdzających,
- **3** kontrole interwencyjne,
- **11** kontroli tematycznych,
- **4** postępowań w sprawie chorób zawodowych.

W skontrolowanych zakładach pracy zatrudnionych było ogółem **5993 pracowników**.

Struktura skontrolowanych zakładów przedstawiająca liczbę zatrudnionych pracowników.

Kontrole podstawowe (planowane) przeprowadzane są jeden lub dwa razy w roku, a kontrole sprawdzające, tematyczne lub interwencyjne w zależności od potrzeb i prowadzonego postępowania administracyjnego.

W roku 2024 przeprowadzono 11 kontroli tematycznych. Osiem kontroli dotyczyło udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych. Jedna kontrola związana była z przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, produktów zawierających w swoim składzie substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierające te substancje. Dwie kontrole w zakresie przestrzegania obowiązku prawidłowego oznakowania produktów kosmetycznych.

Główną działalnością Sekcji Higieny Pracy jest sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych w szczególności w celu zapobiegania powstaniu chorób zawodowych. Dokonuje się oceny narażenia zawodowego, w której uwzględnia się: czynniki chemiczne i fizyczne, czynniki biologiczne, czynniki o działaniu uczulającym (alergeny), czynniki o działaniu rakotwórczym – substancje i preparaty chemiczne zakwalifikowane do kategorii 1 na podstawie przepisów o substancjach i preparatach chemicznych.

W ramach wykonywanych zadań przeprowadzono kontrole w zakładach pracy, w których stosowane są substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Są to zakłady pracy:

- przerobu i obróbki drewna,
- produkujące meble,
- wytwarzający energię elektryczną,
- mechaniki pojazdowej,
- ochrony zdrowia,
- apteki.

W zakładach tych szczególny nacisk położono na systematyczne pomiary stężeń i natężeń czynników szkodliwych, wyposażenia pracowników w odpowiednie ochrony, badania lekarskie, opracowania ryzyka zawodowego i zapoznania z nim pracowników, szkolenia, instrukcje i odpowiednią organizację pracy. Do niezbędnego minimum ograniczana jest liczba pracowników ekspozowanych na działanie czynników rakotwórczych. W miarę możliwości dokonywana jest zamiana substancji o działaniu rakotwórczym na inne, nie powodujące zagrożeń.

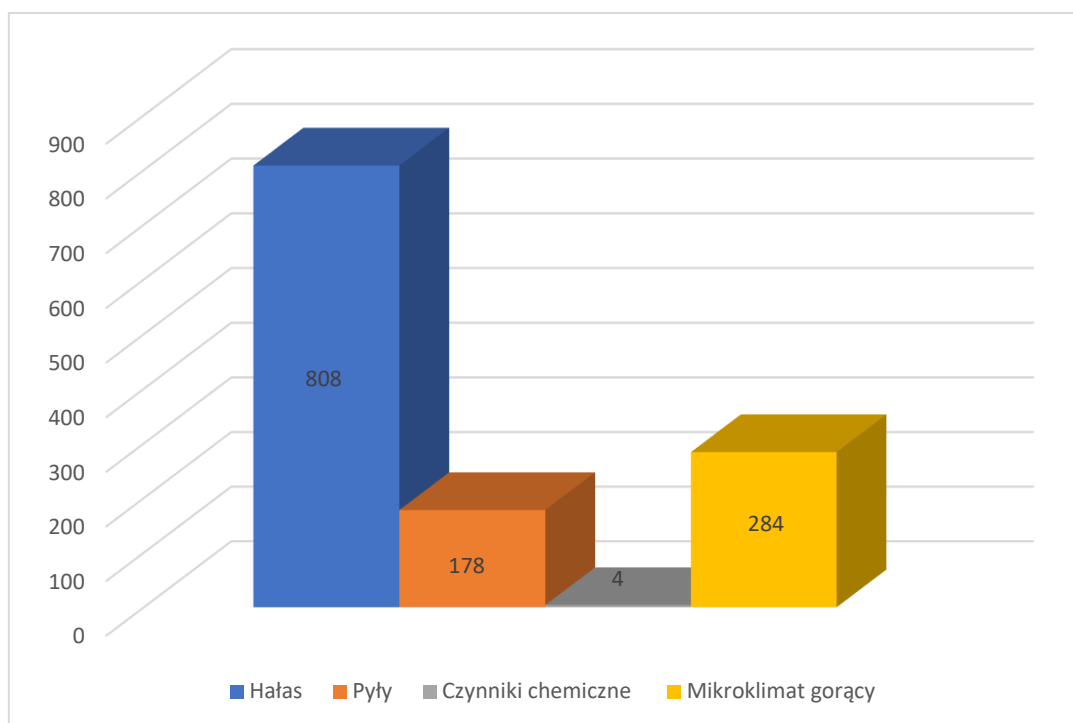
W roku sprawozdawczym 2024 było 4 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.

Wystawiono 1 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym:

- Nowotwór złośliwy powstały w następstwie czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniaka opłucnej wymienioną w poz. 17.2.

Najczęściej występujące na terenie działalności czynniki szkodliwe to: hałas, zapylenie, czynniki chemiczne oraz mikroklimat gorący. Przekroczenia NDS i NDN tych czynników występują w 14 zakładach pracy.

Liczba pracowników zatrudnionych w skontrolowanych w 2024 r. zakładach w warunkach przekroczenia NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) lub NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) przedstawia wykres 3.

Liczba pracowników skontrolowanych zakładach w 2024 r. w warunkach przekroczenia NDN lub NDS.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych, obowiązkiem pracodawcy jest zwiększenie częstotliwości wykonywania pomiarów (zgodnie z obowiązującymi przepisami) oraz poprawa warunków pracy na skutek: działań organizacji pracy tzn. dłuższe przerwy, rotacja pracowników na stanowiskach, krótszy czas pracy, modernizacja osłon, wentylacji, zabezpieczeń (kabiny i ekrany dźwiękochłonne) oraz modyfikacja parametrów technologicznych procesów. Pracodawcy udostępniają środki ochrony indywidualnej słuchu, środki te dobierane w sposób eliminujący ryzyko uszkodzenia słuchu lub zmniejszający je do najniższego możliwego do osiągnięcia w danych warunkach poziom. Po uwzględnieniu tłumienności ochronników słuchu rzeczywisty poziom hałasu docierający do uszu pracownika (narażenie indywidualne) nie przekracza wartości NDN.

W ramach promocji zdrowia pracownicy Oddziału Higieny Pracy przekonywali pracodawców o celowości monitorowania narażenia, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, udostępniania środków ochrony indywidualnej oraz nadzorowania prawidłowości ich stosowania.

W trakcie przeprowadzanych kontroli często omawiane są zmiany w przepisach prawnych, pracodawcy zadają wiele pytań dotyczących prowadzenia dokumentacji, kart i rejestrów badań czynników szkodliwych, szkoleń itd. Zalecenia oraz nakazy w wydanych decyzjach administracyjnych wykonywane są terminowo, nie ma kwestii spornych ani

większych nieporozumień, zdecydowana większość zakładów zapewnia warunki socjalno-sanitarne na dobrym i bardzo dobrym poziomie (szatnie, umywalnie, śniadalnie, prysznice i ubikacje). Współpraca z kierownictwem zakładów, jak i służbami BHP układa się dobrze.

Na podstawie przeprowadzonych w 2024 roku kontroli w nadzorowanych zakładach pracy nie stwierdzono sytuacji niebezpiecznych dla życia i zdrowia na stanowiskach pracy.

W związku z realizacją zadań w 2024 roku wynikających z nadzoru bieżącego nad warunkami pracy wydano **11 decyzji administracyjnych**, które dotyczyły: braku pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, a także **10 decyzji płatniczych**.

Podczas sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami w zakresie realizacji ustawy o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych działania Sekcji Higieny Pracy ukierunkowane były w stosunku do **107** zakładów pracy.

Działania te polegały na sprawdzaniu wyznaczonych do palenia miejsc (także na zewnątrz) oraz pomieszczeń - czy spełniają odpowiednie wymogi ustawy.

9. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajmuje się ochroną zdrowia publicznego na terenie Powiatu Kozienickiego na wielu płaszczyznach, wykonując zadania o charakterze prewencyjnym, które zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 416).

Ocenę stanu sanitarnego powiatu kozienickiego przeprowadzono na podstawie zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, do którego należą w szczególności:

- 1) *opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,*
- 2) *uzgadnianie zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,*
- 3) *wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określanie ewentualnego zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,*

- 4) uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowej,
- 5) uzgadnianie dokumentacji projektowej obiektów budowlanych (budowa, zmiana sposobu użytkowania) pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 6) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane
- 7) opiniowanie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów i lokali usługowych, w których w wyniku prowadzonych prac budowlanych oraz adaptacyjno-montażowych dokonano zmiany przeznaczenia,
- 8) uzgadnianie warunków zabudowy zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,

W 2024 r. działalność Nadzoru Zapobiegawczego ukierunkowana była na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych planowanych inwestycji na terenie powiatu – wydano **22 opinie sanitarne ws. obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalenie zakresu ewentualnego raportu o oddziaływaniu na środowisko** m. in. dla następujących przedsięwzięć:

Budowa i rozbudowa dróg:

- **Rozbudowa wału prawego rzeki Zagożdżonki – w km 0+000 – 6+700 gm. Kozienice i rozbudowie wału lewego rzeki Zagożdżonki**
- **Budowa zakładu produkcji energii elektrycznej w układzie kogeneracyjnym o mocy 1,5 MW energii elektrycznej zlokalizowanej w m. Boguszówka, gm. Gniewoszków.**
- **Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Grabowie nad Pilicą**
- **Modernizacja oczyszczalni deszczowo-przemysłowej bloków 200 MW w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w Świerżach Górnych.**
- **Budowa zelektryfikowanego nowego toru łączącego linię kolejową nr 8 z linią kolejową nr 77, w celu uzyskania pasażerskiego połączenia kolejowego miasta Kozienice z miastem wojewódzkim – Warszawą.**
- **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Łoje, gm. Sieciechów.**
- **Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Głowaczów, w miejscowości Emilów, Moniochy, Lipa i Leżenice, gm. Głowaczów.**
- **Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 691 od m. Garbatka Letnisko do m. Bąkowiec, gmina Garbatka Letnisko.**
- **Uruchomienie Stacji przeładunkowej odpadów na działkach w Kozienicach.**

- **Budowa drogi gminnej w miejscowościach Tomczyn – Grabów Zalesny w Gminie Grabów nad Pilicą.**
- **Budowa dwóch hal magazynowych wraz z częścią socjalno-biurową i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Mozolice Małe, gm. Sieciechów.**

Budowa farm fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w następujących miejscowościach:

- **Rozniszew,**
- **Głowaczów,**
- **Mozolice,**
- **Garbatka-Dziewiątka.**

W 2 przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, tj. wykonanie Raportu – ustalając zakres raportu na podstawie art. 66 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029). Dotyczyło to następujących inwestycji:

- **Budowa zakładu produkcji energii elektrycznej w układzie kogeneracyjnym o mocy 1,5 MW energii elektrycznej zlokalizowanej na dz. nr ew. 86/1 obręb Boguszówka, gm. Gniewosów”**
- **Budowa zelektryfikowanego nowego toru łączącego linię kolejową nr 8 z linią kolejową nr 77 (połączenie kolejowe miasta Kozienice – Warszawa).**

Udział Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kozienicach w uzgadnianiu warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - **7 inwestycji:**

- **Uruchomienie instalacji do produkcji kruszyw sztucznych oraz instalacji do pakowania nawozów wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie części działek ewidencyjnych nr 175/4 i 176/5, obręb Wilczkowice Górne, gmina Kozienice.**
- **Rozbudowa drogi krajowej nr 48 na odcinku Kozienice – Dęblin na odcinku od ok. km 131+400 do ok. km 153+520 (lokalizacja: Gmina Kozienice oraz Gmina Sieciechów).**

- **Zmiana statusu istniejącego lądowiska trawiastego Molendy na lotnisko użytku wyłącznego na działkach nr ew.: 236/1, 234, 232/4, obręb ewid. 0014 Molendy, gmina Garbatka-Letnisko.**
- **Budowa dwóch budynków inwentarskich – chlewni wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr ew. 234 w miejscowości Opactwo, gmina Sieciechów.**
- **Budowa farmy fotowoltaicznej PV Chinów o mocy do 3 MW wraz z magazynem energii do 3 MW z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą zlokalizowaną na dz. nr ew. 236/3, 236/4 obręb Chinów.**
- **Budowa bloków gazowo-parowych klasy 700 MW z infrastrukturą towarzyszącą w rejonie istniejącej Elektrowni Kozienice – obręb 0036 Świerże Górne.**
- **Zabudowa siedliskowa na działkach 155/2 i 155/3, obręb 0015 Jasieniec gmina Głowaczów z instalacjami: produkcji pelletu z trocin drzewnych o wydajności 1,7 Mg/h, 40 Mg/dobę i 12 700 Mg/rok; recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych o przerobie maksymalnym 10 Mg/godz., 60 Mg/dobę, 16,0 tys. Mg/rok.**

Rys. Rodzaje wydanych opinii sanitarnych

Lokalizacje opiniowanych przedsięwzięć były zgodne z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyżej wymienione przedsięwzięcia inwestycyjne nie wywoływały konfliktów społecznych.

Na terenie miasta i gminy z udziałem Państwowej Inspekcji Sanitarnej oddano do użytkowania **5 obiektów** – były to następujące przedsięwzięcia:

- 1. Budowa Przedszkola nr 3 w Kozienicach, ul. Głowaczowska, 26-900 Kozienice.**
- 2. Budowa budynku sortowniczo-przechowalniczego z częścią socjalno-biurową wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 25/6 położonej w miejscowości Osiemborów, gmina Magnuszew.**
- 3. Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku garażu na budynek usługowo-handlowy wraz z częściową rozbiórką oraz instalacją kanalizacji deszczowej z separatorami i osadnikami, instalacją kanalizacji sanitarnej, instalacją wodociągową, instalacją elektryczną wraz z oświetleniem terenu, budową układu komunikacji wewnętrznej i miejsc postojowych w Kozienicach przy ul. Warszawskiej**
- 4. Budowa Budynku Produkcyjno-Magazynowego, ul. Kościuszki 20, 26-900 Kozienice**
- 5. Przebudowa oraz modernizacja pomieszczeń obiektu budowlanego – Apteka Ogólnodostępna GEMINI, ul. Warszawska 13, 26-900 Kozienice.**

Podczas kontroli oceniany były następujące dokumenty: decyzja pozwolenia na budowę, oświadczenie kierownika budowy o zakończeniu inwestycji, dokumentacja projektowa (projekt architektoniczno-budowlany wraz z uzgodnieniami), dokumentacja powykonawcza tj.: *protokoły sprawdzeń, sprawozdania z wyników prób wody, protokoły z pomiarów wydajności wentylacji mechanicznej/klimatyzacji, świadectwa dokonanej przewodów kominowych, połączeń dymowych, spalinowych i wentylacyjnych, przeglądu i konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego, atesty higieniczne, certyfikaty, deklaracje zgodności, umowy, świadectwa.*

Wszystkie obiekty zostały odebrane – uzyskały pozytywną opinię, stwierdzającą zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W odbieranych obiektach najczęstszym rozwiązaniem było zastosowanie wentylacji mieszanej: grawitacyjnej i mechanicznej, w sanitariatach – wentylacja mechaniczna (miejscowe wyciągi), natomiast w pozostałych pomieszczeniach wentylacja grawitacyjna, instalacje wodno-kanalizacyjne – *ujęcia z przyłącza wodociągu miejskiego/wiejskiego, odprowadzenie ścieków do bezodpływowych zbiorników na ścieki sanitarne lub kanalizacji miejskiej/gminnej*. Odpady z produkcji oraz pomieszczeń socjalnych składowane w zamykanych kontenerach w istniejącym miejscu gromadzenia odpadów stałych (zamykane kontenery do segregacji odpadów) i usuwane przez wyspecjalizowane firmy.

Podczas dokonywania kontroli obiektu uwzględniane są wymagania zawarte w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2024 r. uzgodniono dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dla 12 obiektów:

- 1. Projekt zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń budynku usługowego na lokal fryzjersko-kosmetyczny, zlokalizowany przy ul. Radomskiej 32 w Kozienicach**
- 2. Projekt zmiany sposobu użytkowania części budynku mieszkalnego jednorodzinnego na cele usługowe (gabinet kosmetyczny), zlokalizowanego w m. Ruda, gm. Kozienice.**
- 3. Projekt budowlany rozbudowy i nadbudowy budynku mieszkalno-usługowego realizowanego w zabudowie jednorodzinnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu zlokalizowany na działce w miejscowości Gniewoszów.**
- 4. Projekt zmiany sposobu użytkowania wnętrza części budynku z zachowaniem funkcji usługowej obiektu (salon fryzjerski) z lokalizacją: ul. Kochanowskiego 16 w Kozienicach.**
- 5. Projekt budowlany dla inwestycji polegającej na Przebudowie budynku ujęcia wody oraz budowie budynku zaplecza technicznego w Sieciechowie.**
- 6. Projekt zmiany sposobu użytkowania wnętrza części budynku z zachowaniem funkcji usługowej obiektu (salon kosmetyczny) z lokalizacją: ul. 15 Stycznia 9 w Kozienicach.**
- 7. Projekt techniczny instalacji sanitarnych rozbudowy i nadbudowy budynku mieszkalno-usługowego realizowanego w zabudowie jednorodzinnej wraz**

**z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu
zlokalizowany w miejscowości Gniewoszków**

- 8. Projekt architektoniczno-budowlany budynku świetlicy wiejskiej z urządzeniami budowlanymi z lokalizacją na działce nr ewid. 89 w miejscowości Stanisławów, gmina Głowaczów.**
- 9. Projekt zmiany sposobu użytkowania lokalu usługowego na zakład kosmetyczno-fryzjerski z lokalizacją: ul. Saperów 26, Magnuszew.**
- 10. Projekt technologii obiektu – budowa budynku usługowego z lokalizacją w miejscowości Leżenice, w gminie Głowaczów**
- 11. Projekt zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na budynek usługowy (poradnia psychologiczno-pedagogiczna) zlokalizowanego w Janowie, gmina Kozienice**
- 12. Projekt zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na cele handlowo-usługowe zlokalizowanego w Kozienicach, ul. Lubelska 1.**

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej PPIS zwracał szczególną uwagę na układ funkcjonalny pomieszczeń, sposób wentylowania pomieszczeń, zabezpieczenia instalacji wody bytowej, zaplecze socjalno-sanitarne pracowników, oświetlenie, niezbędne instalacje: wodociągowa, kanalizacyjna, elektryczna, ciepła, wywóz nieczystości stałych, Wykończenie powierzchni ścian i podłóg oraz wyposażenie w urządzenia sanitarne tj.: *umywalki łazienkowe, muszle ustępowe, armatura sanitarna.*

Wydano **2 opinie** dla projektów częściowych zmian w *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: dla Gminy Sieciechów oraz 2 uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Kozienice oraz gminy Sieciechów.*

- Główne cele projektowanej zmiany studium:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - tereny usług;
 - tereny zabudowy mieszkaniowej i usług;
 - tereny produkcyjno-usługowe;
 - tereny rolnictwa intensywnego;

- tereny rolnictwa ekstensywnego;
 - tereny infrastruktury technicznej;
 - tereny wód;
 - tereny cmentarzy.
- Projekty będące przedmiotem opiniowania, zawierały ustalenia m. in. w zakresie ochrony środowiska, które mają służyć dostosowaniu polityki przestrzennej gminy do wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz istniejących uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju. Kierunki zmian w polityce przestrzennej gmin, uwzględniają zarówno oczekiwania władz samorządowych jak i mieszkańców pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego.
 - Główny kierunek rozwoju w opracowywanych planach i studium - to funkcje osadnicze z zabudową mieszkaniową wielorodzinną oraz jednorodziną, a także pod funkcję usługową, wskazanie zasad realizacji nowej zabudowy dla terenów niezagospodarowanych, określenie zasad i warunków kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ochrona walorów przyrodniczych i środowiskowych obszaru planu.
 - Współpraca z komórkami organizacyjnymi PSSE w Kozienicach polega na uzgadnianiu warunków oraz – jeśli występują – wskazaniu uwag/zastrzeżeń do dokumentacji projektowej. Podczas odbiorów – w zależności od specyfiki przedsięwzięcia - kontrole przeprowadzane są wspólnie z odpowiednią komórką organizacyjną PSSE.
3. Nadzór Zapobiegawczy współpracuje z:
- Wydziałem Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Kozienicach,
 - Wydziałem Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kozienicach,
 - Wydziałem Gospodarki Przestrzennej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Kozienicach,
 - Urzędami Gmin w powiecie.

Współpraca przebiega bez zastrzeżeń.

4. Stan sanitarny Powiatu Kozienickiego nie budzi zastrzeżeń, nie występują również niepokojące zjawiska i inwestycje niekorzystnie wpływające na środowisko.

10. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działania podejmowane przez Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej wynikają z założeń krajowych (Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia), wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej powiatu. W ramach tych działań, organizowana, prowadzona, inicjowana, koordynowana i nadzorowana jest działalność oświatowo-zdrowotna w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych oraz edukacji społeczeństwa w zakresie profilaktyki zdrowia.

W ramach wykonywania powyższych zadań w roku 2023 oraz roku szkolnym 2023/2024 propagowano i koordynowano programy edukacyjne i prozdrowotne o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym. Zrealizowano łącznie 39 programów edukacyjnych, kampanii i akcji profilaktycznych..

INTERWENCJE PROGRAMOWE

„Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program skierowany jest dla dzieci 5-6 latków uczęszczających do przedszkoli. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa oraz produktów ekologicznych, a także zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do przedszkoli oraz szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi z terenu powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 10 przedszkoli, w którym uczestniczyło 476 dzieci w wieku przedszkolnym oraz rodziców. W 1 przedszkolu przeprowadzono prelekcję połączoną z zajęciami warsztatowymi dla dzieci, w których wzięło udział 25 osób oraz przeprowadzono 3 oceny realizacji interwencji programowej w placówkach oświatowych. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów przedszkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a i strony internetowej PSSE Kozienice.

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Skierowany jest do dzieci najstarszej grupy wiekowej 5-6 letnich. Założeniem programu jest uświadomienie dzieci o szkodliwości wpływu dymu tytoniowego na zdrowie. Celem tego programu jest wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia oraz zwiększenie wiedzy rodziców dotyczącej niebezpieczeństwa związanego z narażaniem dzieci na kontakt z osobami palącymi.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do przedszkoli oraz szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi z terenu powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 8 przedszkoli, w którym uczestniczyło 276 dzieci w wieku przedszkolny oraz rodziców. W 1 placówce przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów przedszkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych, którego celem jest zdobycie wiedzy na temat miejsc występowania kleszczy i zagrożeń związanych z ugryzieniem przez te pajęczaki, poznanie sposobów przenoszenia się kleszczy na zwierzęta i ludzi, sposobów zapobiegania i ochrony przed przenoszonymi przez nie chorobami. Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniowie szkoły podstawowej (klasy I-III).

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 12 przedszkoli/szkół podstawowych, w których uczestniczyło 1511 dzieci w wieku przedszkolnym/szkolnym oraz rodziców. W 5 przedszkolach/szkołach przeprowadzono prelekcje połączone z instruktażem prawidłowego usuwania kleszcza, dla dzieci, w których wzięło udział 130 osób. W 3 przedszkolach przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów przedszkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook’a oraz strony internetowej PSSE w Kozienice.

„Trzymaj Formę”

Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym, opracowują własne metody propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole, jak i w swojej rodzinie. Program ma na celu zapobieganie otyłości, poprzez poprawę sposobu żywienia oraz zwiększeniu aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Dostarcza także wiedzę o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich. Program skierowany jest dla klas 4-8.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół podstawowych z terenu powiatu kozienickiego.

Realizację programu zadeklarowało 7 szkół podstawowych, w którym uczestniczyło 1011 dzieci w wieku szkolnym oraz rodziców. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. W 1 szkole przeprowadzono prelekcje połączone z warsztatami edukacyjnymi, w której wzięło udział 20 osób. Na imprezie masowej stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Kozienicach odwiedziło 220 osób.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej przeznaczony jest dla uczniów IV klas szkół podstawowych (9-10 lat). Celem programu „Bieg po zdrowie” jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół podstawowych z powiatu kozienickiego.

Realizację programu zadeklarowało 10 szkół podstawowych, w którym uczestniczyło 463 dzieci w wieku szkolnym oraz rodziców. W 2 szkołach przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE w Kozienice.

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacji antytytoniowej, którego celem jest poszerzenie wiedzy na temat zdrowia, uświadomienie, że palenie jest szkodliwe oraz wykształcenie u dzieci umiejętności asertywnego reagowania wobec osób, które przy nich palą papierosy. Adresatami programu są uczniowie z klas I-III szkoły podstawowej.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 5 szkół podstawowych, w którym uczestniczyło 287 dzieci w wieku szkolnym oraz rodziców. W 1 szkole przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. W 1 szkole przeprowadzono pogadankę połączoną z prezentacją multimedialną, w której uczestniczyło 20 osób. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu przeznaczony jest dla uczniów klas IV-VIII szkoły podstawowej. Celem programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 8 szkół podstawowych, w którym uczestniczyło 610 dzieci w wieku szkolnym oraz rodziców. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook’a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”

Program edukacyjny, którego celem jest zapobieganie chorobom odkleszczowym wśród ludzi. Podczas zajęć poruszane są takie tematy, jak, omówienie: cyklu życiowego kleszcza i sposobów jego odżywiania, chorób przenoszonych przez kleszcze oraz metod profilaktyki. Adresatami programu są uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowało 8 szkół podstawowych, w którym uczestniczyło 456 dzieci w wieku szkolnym. W 2 szkołach przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. Opracowano i udostępniano w mediach społecznościowych własne materiały informacyjno-edukacyjne (ulotki, broszury). Współpraca z Radio Plus Radom – udzielenie wywiadu na temat kleszczy, chorób odkleszczowych oraz prawidłowego usuwania go z ciała.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

#ŻyjDobrze

Program edukacyjny #ŻyjDobrze koncentruje się na propagowaniu zdrowego stylu życia wśród uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej szkół podstawowych. Ideą programu jest uświadomienie i przypomnienie, że mamy wpływ na nasze zdrowie, a wybory dokonywane każdego dnia warunkują jakość naszego życia. W treściach programowych uwzględniona została fundamentalna wiedza w zakresie higieny, zdrowego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej i profilaktyki oraz poruszone zostały wybrane aspekty zdrowia psychicznego. Adresatami programu są przedszkolaki, uczniowie klas 1-8 szkoły podstawowej, a także rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 6 szkoły podstawowe, w którym uczestniczyło 1001 dzieci w wieku szkolnym, rodziców i kadry pedagogicznej. W 3 szkołach przeprowadzono ocenę realizacji interwencji programowej. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. Opracowano i udostępniano w mediach społecznościowych własne materiały informacyjno-edukacyjne (ulotki, broszury). W 8 szkołach podstawowych przeprowadzono pogadankę połączoną z prezentacją multimedialną, a także instruktażem prawidłowego mycia zębów z wykorzystaniem modelu szczęki 3D ze szczoteczką oraz warsztatami prawidłowych zasad mycia rąk z wykorzystaniem brokatu (bakterii), w których uczestniczyło 155 osób. Przeprowadzono również pogadankę dla rodziców, na temat wpływu żywienia na rozwój psychiczny i fizyczny dzieci i młodzieży, w której uczestniczyło 12 osób.

Na imprezie masowej stoisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Kozienicach odwiedziło 80 osób. Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

**„Profilaktyczny Program Przeciwdziałaniu Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu
i innych Środków Psychoaktywnych „ARS Jak dbać o miłość”**

Program edukacyjny dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze). Adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz kobiet w wieku 15-49 lat. Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 3 szkoły ponadpodstawowe, w którym uczestniczyło 242 młodzieży oraz rodziców. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. Opracowano i udostępniano w mediach społecznościowych własne materiały informacyjno-edukacyjne (ulotki, broszury).

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook’a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”

Program edukacyjny, dotyczący HIV/AIDS ma na celu propagowanie zachowań chroniących przed zakażeniem HIV i chorobami przenoszonymi drogą płciową. Celem realizacji programu jest wzrost poziomu świadomości na temat HIV i AIDS u ogółu społeczeństwa, zapewnienie odpowiedniego dostępu do usług diagnostycznych w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Program realizowany jest w szkołach ponadpodstawowych.

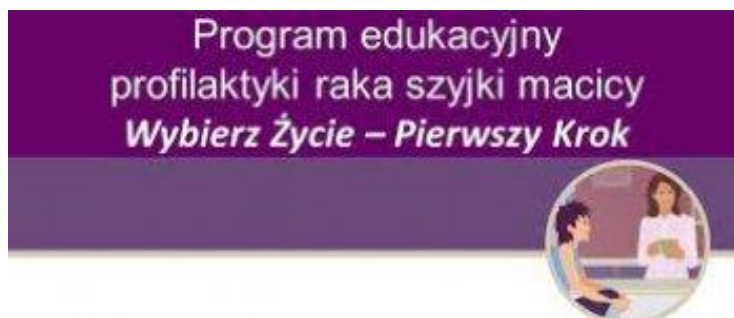
W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 2 szkoły ponadpodstawowe, w którym uczestniczyło 184 osób. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych. Opracowano i udostępniano w mediach społecznościowych własne materiały informacyjno-edukacyjne (ulotki, broszury). W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat HIV/AIDS. Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook’a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program poświęcony profilaktyce raka szyjki macicy. Ma na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV, kształtowanie świadomości dotyczącej czynników ryzyka raka szyjki macicy oraz zapobieganie śmiertelności kobiet oraz uświadomienie, jak ważne jest korzystanie z badań przesiewowych. Program skierowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 2 szkoły ponadpodstawowe, w którym uczestniczyło 184 osób. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem Facebook’a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Zdrowe Piersi są OK.!”

Program edukacyjny, dotyczący profilaktyki raka piersi adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych (dziewczęta i chłopcy). Celem programu jest przyczynianie się do zmniejszenia zachorowalności na choroby nowotworowe oraz kształtowanie wśród uczennic nawyku pielęgnacji swoich piersi i regularnego ich badania.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 4 szkoły ponadpodstawowe, w którym uczestniczyło 672 osoby. W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat profilaktyki raka piersi. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych.

Działania profilaktyczne związane z programem były również prowadzone za pośrednictwem strony internetowej, Facebook’a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

„Znamie! Znam je?”

Program edukacyjny, którego celem jest upowszechnienie wiedzy młodzieży z zakresu profilaktyki czerniaka, nabycie przez uczniów umiejętności jego rozpoznania, nauczanie regularnego samobadania skóry oraz przekazanie wiedzy o czynnikach podnoszących ryzyko zachorowania i zasadach ochrony przed tym nowotworem. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 4 szkoły ponadpodstawowe, oraz 2 szkoły podstawowe w których uczestniczyło 624 osób. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych).

Działania profilaktyczne związane z programem były prowadzone za pośrednictwem strony internetowej, Facebook'a oraz strony internetowej PSSE w Kozienice.

„Podstępne WZW”

Program mający na celu upowszechnienie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, poprzez uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, a także kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W 2023/2024 roku skierowano pismo z prezentacją programu, kwestionariuszem dotyczącym udziału w programie do szkół ponadpodstawowych z powiatu kozienickiego. Realizację programu zadeklarowały 2 szkoły ponadpodstawowe, w którym uczestniczyło 184 osoby. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla koordynatorów szkolnych).

Działania profilaktyczne związane z programem były również prowadzone za

pośrednictwem Facebook'a oraz strony internetowej PSSE Kozienice.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE:

• Bezpieczne ferie

Głównym celem programu jest prowadzenie działań edukacyjnych, propagujących bezpieczne zachowania w czasie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Podczas 7 spotkań z młodzieżą, w których wzięło udział 271 osoby poruszone zostały tematy dotyczące:

- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki uzależnień,
- promowania zdrowego stylu życia, w szczególności aktywnego wypoczynku,
- propagowania podstawowych zasad higieny osobistej ze zwróceniem uwagi na higienę jamy ustnej oraz rąk,
- profilaktyki wszawicy,
- zapobieganie wypadkom i urazom z uwzględnieniem zasad bezpiecznego poruszania się po drogach oraz zagrożeń wynikających z zabaw dzieci na zamrzniętych rzekach i jeziorach.

Działania profilaktyczne związane z interwencją były również prowadzone za pośrednictwem Facebook'a. Opracowano również własne materiały edukacyjne (2 ulotki) na temat bezpiecznych ferii oraz umieszczono informację na tablicy informacyjnej w lokalu PSSE na temat w/w przedsięwzięć prozdrowotnych.

• Bezpieczne wakacje

Głównym celem programu jest prowadzenie działań edukacyjnych, propagujących bezpieczne zachowania w czasie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Podczas 16 spotkań, w których uczestniczyło 2321 osób poruszone zostały tematy dotyczące profilaktyki:

- chorób odkleszczowych,
- i zwalczania wszawicy,
- używania środków psychoaktywnych, a także alkoholu,
- zatruc pokarmowych,
- poparzeń słonecznych,

- HIV/AIDS,
- podstawowych zasad higieny osobistej.

Działania profilaktyczne związane z programem były również prowadzone za pośrednictwem Facebook'a. Opracowano również własne materiały edukacyjne (2 ulotki) na temat higieny osobistej oraz umieszczono informację na tablicy informacyjnej w lokalu PSSE na temat w/w przedsięwzięć prozdrowotnych.

W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat bezpiecznych wakacji. Uczestniczyliśmy także w akcji profilaktyczno-edukacyjnej „Kozienice kręci bezpieczeństwo nad wodą” promując zdrowy styl życia.

- **Kampania EFSA ‘Wybieraj Bezpieczną Żywność’** - celem kampanii była pomoc konsumentom w podejmowaniu świadomych decyzji, umożliwiła konsumentom łatwy dostęp do praktycznych informacji przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności – od pomocy przy czytaniu etykiet i informacji na temat substancji dodatkowych, do wskazówek na temat przygotowania i przechowywania produktów spożywczych. Poruszono także tematy suplementów diety, alergenów oraz nowej żywności. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w lokalu PSSE w Kozienicach oraz na imprezach masowych.
- **Kampania EFSA PIORiN** – W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat kampanii Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie.
- **Światowy Dzień Zdrowia** – opracowano własne materiały informacyjno-edukacyjne. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a. W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat zdrowia.
- **Światowy Dzień bez Tytoniu** - Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a, a także zamieszczono informacje w lokalu PSSE w Kozienicach.

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia** - opracowano własne materiały informacyjno-edukacyjne, a informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a, a także zamieszczono informacje w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Promowanie szczepień ochronnych** – materiały informacyjno-edukacyjne umieszczono na tablicy informacyjnej w lokalu PSSE. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a. W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat szczepień przeciwko HPV. Współpraca z Radio Plus Radom – udzielenie wywiadu na temat kalendarza szczepień we współpracy z Sekcją Epidemiologii.
- **Festiwal Piosenki o Zdrowiu** – w tym wydarzeniu wzięło udział 68 młodzieży z terenu powiatu kozienickiego, 10 placówek. Opracowano własne materiały edukacyjne (plakat, ulotki, dyplomy, zaproszenia). Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a.
- **Wystawa Grzybów** – Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a na temat grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących, a także wystawy grzybów, którą można zwiedzić w WSSE w Warszawie. Poinformowano placówki oświatowe z terenu kozienickiego o wystawie grzybów organizowanej przez WSSE w Warszawie.
- **Konkurs Fotograficzny Leśne Inspiracje** – przesłanie do szkół podstawowych listu intencyjnego na temat organizowanego przez WSSE w Warszawie konkursu. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a.
- **Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach/Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach** – udostępnianie materiałów na Facebook'u, umieszczanie plakatów w siedzibie PSSE w Kozienicach. Prowadzono dystrybucję ulotek do placówek służby zdrowia, placówek nauczania i wychowania. Współpraca z Radio Plus Radom – udzielenie wywiadu na temat Europejskiego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach.
- **Profilaktyka wszawicy** – przeprowadzono prelekcję w jednej szkole dla klas 5,6 i 7, w których wzięło udział 43 osoby. Przeprowadzono również pogadankę dla rodziców uczniów jednej ze szkół na temat zwalczania wszawicy, w której wzięło udział 48 rodziców.
- **Profilaktyka wad postawy** – we współpracy z Sekcją HDiM przeprowadzono akcję oceny obciążenia tornistrami, podczas której zważono 305 uczniów oraz ich plecaki.

Opracowano własne materiały edukacyjne i prowadzono dystrybucję na terenie placówek oświatowych. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a.

- **Profilaktyka zdrowia psychicznego** – opracowano własne materiały informacyjno-edukacyjne. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka zatruc pokarmowych** - opracowano własne materiały informacyjno-edukacyjne. Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka chorób odzwierzęcych** - Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka chorób nowotworowych** - Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a. W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat „Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem” oraz „ Profilaktyki Raka Szyjki Macicy”. Opracowano własne materiały edukacyjne, prowadzono dystrybucję materiałów w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka spożywania alkoholu** – Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka zażywania narkotyków/dopalaczy** - Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka zagrożeń zdrowia środowiskowego** - Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.
- **Profilaktyka zatruc grzybami** – Informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach, prowadzono dystrybucję materiałów.
- **Profilaktyka grypy i innych chorób zakaźnych** - informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach. W Biuletynie Informacyjnym Starostwa Powiatowego w Kozienicach „Nasz Powiat” został zamieszczony artykuł na temat zachorowań na RSV, grypy, przeziębień i COVID-19 oraz w jaki sposób zapobiegać zakażeniom wirusowym. W 2 placówkach przeprowadzono pogadanki połączone z prezentacją multimedialną na temat krztuśca, profilaktyki chorób zakaźnych wirusowych i bakteryjnych – wspólne wizytacje z Sekcją Epidemiologii.

- **Profilaktyka wścieklizny** - informacje przekazywano za pośrednictwem Facebook'a oraz w lokalu PSSE w Kozienicach.